Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгтэн!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 27 (5438)
ФЕВРАЛИЙН
7
СУББОТО
1948 он

Сэн 20 мүнгэн

Нүхэд хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд!

Табанжэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Адуу моридто онсо анхаралаа табиха

1947 онхо республикын түрүү аймагуудые тэсэһэн ба гэмтэ хүндэ ямаршье зэмэ моридой байдал харуулаһан нилээд байжаруулһан байна. Ахын аймагуудай адуу моридые хүгжүүлхэ гүйцэтгэлэй түсэб 108,5 процент дүүргэһэн, 100 гүйцэтгэлтэй бүрнөө 83 унага абаһан байха юм. Тэрэнэй Баунтын колхозууд адуу моридой тоо толгойе 11,1 процентээр олошоорулна, гүрэнэй түсэбые 102,9 процент дүүргэв.

Харин бүхы республика дотор 1947 онд адуу моридой байдал хүсэд һайжаратгүй. Тиимэһээ 1948 оной январиин эхэндэ адуу моридые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб оройдоо 92,4 процент дүүргэгдэһэн юм. Олонхи аймагуудаа адуу моридой толгой, тэрэнэй тоодо гүүд ехээр болоһон байха юм. Энэ хадаа адуу моридые үсхэбэрилхэ хэрэгтэй угаа ехэ дутагдалтай байна тухайнь хэлэнэ.

Республикын колхозуудаар адуу моридые хүгжүүлхэ зорилгын хангалтагүйгөөр ажаглагдажа байһан шалтагаан юуб гэхэдэ, түбхын түрүүндэ, нютагуудтахи партийна, советскэ органууудай адуу моридые үсхэбэрилхэ хэрэгые бодоорой хүтэлбэрилхэ ябадалда шухала анхаралаа табяагүй байна. Адуу моридтоо бусаар хандаха ба һүрэг адуу өмнөхэ шухала хэмжээ-ябуулганнуудые аймагуудай хүтэлбэрилхы өмхи органууд тоохоо болишохой.

Энэ хадаа түбхын түрүүндэ Тарбагатайн аймагай хүтэлбэрилхы органуудта хамаатана. Юуб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айком болбол Кировэй нэрэмжэтэ, «Авангард» ба «Победитель» колхозуудай мориной-товарна үүлтэрэтэ фермэнүдые тараалгажархиһан, үнгэрэгшэ жилэй өмнөхэнэ абаад, адуу моридой байдалые һайжаруулха тэмсэлдэ колхозуудай партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилгүй, тэдэнэй морин ажалай түлөө ажаглаха үүргыень дээшэлүүлээгүй байна. Тэрэнэй эсэстэ тус аймагай колхозууд 1947 ондо адуу моридой тоо толгойе 8 процентээр доошонь оруулһан, 100 гүүн бүрнөө минл 15 унага абаһан байха юм.

Дээшэлэн Кударын аймагай колхозуудай адуу морид хангалтагүй байнаар. 1947 он соо эндэхи колхозуудай адуу моридой 8,5 процентээр хороһон, 155 толгой гүүн, 358 толгой хүдэлмэришэ морид алдаһан байха юм. «Искра Ленина» колхозо илангаяа олон толгой адуу моридоо хороогоо. Мүн, Шараголой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозэй 16 гүүн имагтал байдал харуулһанай адуу моридые боложо унага хаяһан байха юм. Адуу моридой байдал харуулһанай нимэ байһан болобошье, эдэ колхозуудай партийна эхин организацинуудай ямаршье зэмэ абаагүй байба. Мори унаада өгөөн бусаар хандаһан бариитанууудые тэдэнэй тасэдэг байхынь гайхалтай. Жэшээлэхэ, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой мориндо ябаһан 24 толгой һүрэгүүд дутадаг шалтагаанһаа боложо, тэдэ турашаһан байха юм. Тэд, тус колхозой партийна эхин организаци (секретарийнь нүхэр Лубсанов) нимэ ябадалые тэсэһэн ба гэмтэ хүндэ ямаршье зэмэ тохоогүй байгаа.

«Колхозууд ба совхозуудта адуу моридой тоо толгойе олошоруулха ба тэдэнэй байдал харуулһые һайжаруулха хэмжээ-дүүд тухай» СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1943 оной майн 12-ой тогтоолые Тарбагатайн, Кударын, Хэжэнгынь, Торпин, Закаменай, Мухаршэбэрэй, Заиграйн аймагуудай колхозууд мүнөө хүртэр үнэн хэрэг дээрэ бэлүүлжэ шадаагүй байнаар. 1948 онд нимэ алдуунуудые хаанашье дабтажа болохогүй. Олонхи аймагуудаар тохеолдоһон өдэ дутуунууд өнө жэлдэ сүм усадхагдажа, адуу моридые хүгжүүлхэ талаар өрөд хэмжээнүүд бэлүүлэгдэхэ ehотой.

Аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд адуу моридые хүгжүүлхэ хэрэгыо хүтэлбэрилгдөө өрөд хубилалта гаргажа, нөгөөдө толгой унаа хороохогүй, гүүдээ бултыень түрүүлхэ, гүрэнэй түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха байна. Адуу моридой байдал харуулһанай хангалтагүй байнаан шалтагаанние колхоз бүхэнөөр шалгажа, тиимэ ябадалые өрөд шууд усадхаха талаар шухала хэмжээнүүдые абаха ehотой. Адуу моридые муугаар харуулжа, хороохон тураанаан колхознигуудта шангаа хэмжээ абаха хэрэгтэй. Тэрээнтэй хамта, адуу моридто өөрөн бусаар хандаһан колхознигуудые гансал хэнөөхэ, гэмнэхэ бэшэ, мүн арадай ажахы бэ артелийн үйлэдбэридэ адуу моридой али зэргэ өхэ хэрэгтэй байнаан тухайнь хүш бүхэнтэ үнэзэгыгөөр ойлгуулха шухала. ВКП(б)-гэй айкомууд болон колхозуудай партийна эхин организацинууд болбол адуу моридой хүгжэлтые хүтэлбэрилхэ үүргэсэ өрөд шууд дээшэлүүлхэ ehотой байна. Түбхын түрүүндэ адуу моридтоо өөрөн бусаар хандахэ ябадалые хаа-хаанашагүй усадхаха зэргэтэй. Унагадые олоор абахын түлөө тэмсэхэ, моридой үүлтэрые һайжаруулха ябадал аймаг болон колхозуудай шухала зорилго болоно.

Адуу моридой тоо толгойе олошоруулһанай түлөө колхознигуудта нэмэлтэ түлбэри олгохо ба түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүдые колхознигуудта һайса ойлгуулжа үгэхэ шухала. Тэрээнтэй хамта, социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн байха ehотой.

Колхозой адуу моридые олошоруулхын тулада үбэлэй үеэ тэдэнэй хойнохоо үлэмжэ һайнаар харуулхалха шухала. Үбэлдөө турангүй ондоороһон адуу морид хэзээшье тобир тарган бэйдагынь мэдээжэ. Тиихэлээр гүүд үнэгэшье хаяхагүй, морид тураха, хорохошьегүй байна.

Республикын хүдөө ажахын Министерство болбол адуу моридой тоое тоолоод лэгэрэ шухала ажахые муугаар хүтэлбэрилдэг ябадалнаан огтолон хахасаха ehотой. Аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд ба колхозуудай зорилго хадаа адуу моридой байдал харуулһанда тохеолдоһон өдэ дутуунууде цары усадхажа, 1948 оной гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха зорилготой байна.

Сомсельсоведүүдэй мүрысөөнэй VI кварталай дүн

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болоо сомоной ба сельскэ Советүүдэй республиканска социалистическэ мүрысөөнэй 1947 оной 4-дэхи кварталай дүнгүүдые хэлэлцэхэн хаража үзэбэ. Тиихэ зуураа, Заиграйнай аймагай Мыло-Бортын сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Зундуев), Сэлэнгын аймагай Үбэр-Зөөхэйн сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Юмсуруюв) мүрысөөндэ илажа тараһан байна гэжэ олобо.

Мыло-Бортын сомоной харьяата колхозуудай мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые адуу мореор—104,4 процент, эбэртэ бодоорой—100, хони ямаагаар—100,8 процент дүүргэһэн байна. Гадна, хүлсэн абтаһан нарай түлүүдээ тобир тарганаар үнэжэлэ, малай үбэлэй бэлшээрине зүбөөр эмхидхэһэн байна. Тиимэһээ адуу моридоо тобир тарганаар ондо оруулжа, тэрэнэй ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлжэ байха юм. Тус Совет гүрэнэй уялгата түлөөшүүдые болон мүнгэн татабаринуудые түсэбнөө үлүүлэн дүүргээ.

Тус сомосовет харьяата һургуулинуудые, культурно-гэгээрэлэй ба медицинскэ эмхи-зургааануудые дүүрэн хүсөөрынь хүдэлмэрилүүлнэ. Энэ хадаа тэдээндэ түлөө залһа ба бусад хэрэгсэлнүүдые саг соонь ба дүүрэн хэмжээгээрынь бэлэдхэбэриһээ болоно. Тэрэшэлэн үргэн пинтэ ажалшадай дунда эмхидхэлэй-пинтын хүдэлмэрине үлдэр хэмжээндэ табиһан байха юм.

1947 оной III квартал сбо республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илажа тараһан Үбэр-Зөөхэйн сомоной Совет түрүү тэнь туйлаһан амжалтануудаа улам өрөдхэжэ шадаа. Тиимэһээ ажахын бүх политическэ кампанинуудые жашээтэ һайнаар дүүргэжэ, урданайхидаал адли түрүү һуури эзэлбэ.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан өдэ сомоной Советүүдтэ БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй дамжуулгын Улаан Тугуудые барюулха тэмдэгэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо. Мүн советскэ хүдэлмэрийн өдэбхитэдые шагнахын түлөө 4—4 мянган түхэриг мүнгэн шан тэдээндэ үгтөө.

Курумканай аймагай Дэрээнэй ба Баргаһай, Баргажанай аймагай Уланай ба Сувинска, Бичурын аймагай Еланска ба Ара-Хэрээтын, Кабанскын аймагай Тимлюйскэ, Иволгын аймагай Каленовско ба бусад хэдэн аймагуудай сомоной ба сельскэ Советүүдые үнгэрэгшэ жэлэй 4-дэхи квартал соо һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ.

Тиихэтээ хамта, 4-дэхи квартал соо ажалай бага дүнгүүдые харуулһанайнь түлөө Кяхтын аймагай Сүбэгтын сомоной Советнэй БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй дамжуулгын Улаан тутые нөөргэнь абаха гэбэ.

Тэрэшэлэн сомоной ба сельскэ Советүүдэй хоорондохи социалистическэ мүрысөөе хаһалгатагүйгөөр хүтэлбэрилһэнэйнь түлөө Зэдын аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Бальбуровта, Хойто-Байгалай—нүхэр Колмаковто, Баунтын—нүхэр Непомнящида, Прибайкальска—нүхэр Белиндэ ба Түнхэнэй аймгийсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Атуегта энэ талаар өрөд хубилалта хэхыень заалха гэжэ тогтоогоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын ПСТЗ-гэй механическа цехын дышловой участогай начальник нүхэр Николай Рузавин.

Тэрэнэй участок цех соо түрүү эзэлдэ ябана.

И. Красавцевай фото.

Хахад жэл соо жэлэй түсэб дүүргэхэбди

Ленинградай ажалшадай урялда харюу болгон манай бригада 1947 ондо табанжэлэйнгээ даалгабариие дүүргээ. Тиихэ зуура сөөхэдынгөө шадабари дүршэлые улам дээшэлүүлжэ, паровоз хүдөөрэлгүй дээрэ эрхим һайн амжалтануудые туйлан 1948 оной жэлэй даалгабариие хахад жэл соо дүүргэхэбди гэһэн уялга абаабди. Энэ уялга хадаа тон сэхэ харюусалгатэй хэрэг болоно. Тиимэһээ бидэ өөһэдынгөө эжалай эмхидхэлые үдэр бүри зүбшэн хэлсээд, тэрээнэйнгээ ehоор графигта ажалаа эрхилдэг байнабди. Энээнэй ашаар мүнөө бригадын гэшүүн бүхэн үдэр бүри 2—3 нормонуудые дүүргэдэг болоо.

Заводой инженернүүд бэ мастернуудай туһаламжаар мүнөө манай бригадын дунда хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Энэ һуралсалда бригадын гэшүүн бүхэн хөбдажа, түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлнүүдые шудалжа байна. Эгээл иигэжэ ажаллаад байбал, бидэнэр энэ жэл соо хоер жэлэй даалгабариие дүүргэхэмнай лабтай.

А. Остроухова.
паровозо-бүтээлгын заводой котельщигуудай бригадир.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэн ажаллаха

Манай республикын мүнгэ нөөсэлгын кассануудай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн жэлдэ мүнгэ нөөсэлгэдэ абалгын түсэбые —192,7 процент, урьһаламжа тараалга—126,1 процент дүүргэжэ, арадай ажахые финансировалха хэрэгтэ нилээд ехэ ашаг туһа хүргэһэн байна.

Мүнгэ нөөсэлгын кассануудай дунда Кяхтын аймагай нөөсэлгын касса (даалгашань Коновалов) түсэбөө—547 процент дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Мүн тэрэшэлэн Иволгын (даалгашань Цыбиков), Кабанскын (даалгашань Пономошин) аймагуудай мүнгэ нөөсэлгын кассанууд һайнаар хүдэлмэрилһэн байна.

Тиин мүнгэ нөөсэлгын зарим кассануудаа ажалшан арадай мүнгэ хадагаламжада абаха ябадалые үшөө хүсэд һайнаар эмхидхэжэ шадаагүй дээрэһээ түсэбөө арайхан гэжэ дүүргэжэ байнаан ябадалнууд тохеолдоно. Тиимэдэ, мүнгэ нөөсэлгын кассын хүдэлмэрилэгшэд түрүүшүүдэй дүй дүршэлые хэрэглэн ажаллажа, 1948 оной жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлаха ehотой болоно.

Н. Сидрычева.

Хүдэлмэреэ һайжаруулха

Баргажанай аймпотребсоюз 1947 ондо худалдаа-наймаанай хүдэлмэрине урда жэлнүүдтэ орходоо нилээд һайжаруулһан байна. Эндэ эд бараанай эрьесын жэлэй түсэб 121,6 процент дүүргэдэв.

Аймпотребсоюз үнгэрһэн жэлэй туршада колхозно тарьяшадаа 130 центнер мяха, 960 килограмм тоно, 215 центнер загаһа ба бусад зүйлэй продуктнуудые худалдан абажа, республикын городуудай ажалшадта эльгээгээ.

Гэхэтэй хамта, карточкагүй үргэн худалдаа-наймаа дэлгэрүүлхэ талаар Баргажанай аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд үшөөл хангалтагүйгөөр ажаллана. Хүдөө нютагуудтахи сельпонууд үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые—сай, тамхи, лабһа, сахар гэхэ мэтые тон багаар худалдана. Тиихэдэ, гуо аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд эдэ шухала эд бараануудые элбэгжүүлхэ талаар өрөд шууд хэмжээ абаагүй.

Мүнөө, энэ холын аймагта хабарай саг та хүсэд хүрэхөөр хэмжээндэ өлэб шухала эд бараануудые зөөжэ абаашахада таарамжатай үбэлэй харгын саг ябажа байна. Геэд, Баргажанай аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд өнөөнние хангалтагүйгөөр ашаглана.

Эд хэрэглэгшэдэй ба пайщигуудай өрөлтые хүсэд хангахын түлөө Баргажанай аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд өхихо арга-хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

С. Баторов.

СССР-эй Верховно Советэй заседанинууд

Союзай Советтэ

Үдэшын 6 часта Кремлевско орходоой Ехэ зал соо Союзай Советэй заседани нээгдэбэ.

Түрүүлэгшээр һуугша—Союзай Советэй түрүүлэгшэ депутат **И. А. Парфенов** ба тэрэнэй орлогшонор нүхэд **Т. Д. Лысенко** ба **Н. Д. Ундасынов** гэгшэдэй столой саана гарахада ба нүхэд **Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, Н. А. Вознесенский, Н. М. Шверник, А. А. Кузнецов, Г. М. Попов.** СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүдэй, Министрнүүдэй ложонуудта гарахадань депутатууд ба айлшад үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалгаар угтан амаршалша.

Түрүүлэгшээр һуугаһан Союзай Советэй түрүүлэгшэ депутат **И. А. Парфенов** бюджетнэ комиссиин нэмэлтэ элиихэл хэхын тулада Союзай Советэй бюджетна комиссиин түрүүлэгшэ депутат **Л. Р. Корниец** гэгшэдэ үгэ үгэнэ.

— СССР-эй Верховно Советэй Үзэмжэтэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет табигдаһан 1948 оной гүрэнэй бюджет болбол үнгэрһэн 1947 ондо социалистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудта манай ороной туйлаһан амжалтануудые харуулна ба дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй гурбадахи жэлдэ арадай ажахын ба культурын саашанхи хүгжэлтые хангана,—гэжэ **Корниец** хэлэнэ.

1947 он болбол ажахыгаа һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ябадалда советскэ арадай ехэ ехэ амжалтануудай жэл болоһон байна. Советскэ ажаүйлэдбэри болбол жэлэйнгээ даалгабариие продукци гаргалгын талаар гансахан дүүргээ бэшэ мүн үлүүлэһэн байна, энээгээрээ 1946 оной ажаүйлэдбэриин зарим һалбаринуудаа даалгабариие дүүргээгүй ябадалые үлүүлэжэ гараһан байха юм.

Партий ба правительствын абаһан хэмжээнүүдэй ашаар социалистическэ хүдөө ажахы болбол дайгаар ба 1946 оной гаргасуураар ушарчуулагдаһан бэрхэшээлнүүдые амжалтатайгаар дабан гаража, ватовэ продукциие ба орохото культурануудайургасые нилээд дээшэлүүлһэн байна. 1947 онд орохото-культурануудай ургаса дайнай урдахи хэмжээе хүсэһэн байха юм.

1948 оной гүрэнэй бюджедээр хараалагдаһан оршо болбол 1948 ондо арадай ажахые һэргээн бодхоолгын ба хүгжөөлтын гүрэнэй түсэб дүүрэн гүйсэдхэхэ ябадалые хангаха ба гаргашые 40 гаран миллиард түхэригөөр үлүүлэн хааха байна.

Депутат Корниец болбол бюджетнэ комиссиин үмэнэһөө 1948 оной гүрэнэй бюджедые зарим зайнабаринуудтайгаар баталые дурадхана. Тусхайлбал, бюджетнэ комисси болбол оршые 1.208.300 мянган түхэригөөр дээшэлүүлхые дурадхана.

Союзна республикануудай правительствонуудай гуйлтые хаража үзээд, бюджетнэ комисси болбол Узбекскэ ССР-эй Казахска ССР-эй, Грузинска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй ба Армянска ССР-эй гүрэнэй бюджедэй талаар оршые багадхаха гэжэ дурадхана.

1946 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоной талаар бюджетнэ комиссиин тобшололые найруулаад, депутат Корниец болбол 1946 оной бюджет хадаа оршонь гаргашаяа 17.900 миллион түхэригөөр үлүүлэн дүүргэглээ гэжэ тэмдэглэнэ. Энээнтэй хамта бюджедэй талаар өөһэдынгөө уялгатайгаар дүүргэгдүй хэдэлэн министерствонүүдые нүхэр Корниец заана.

Саашань депутат Корниец болбол гэр байра барилгын асуудал дээрэ тогтохо зуураа, гэр байра барилгын түсэбые дүүргэгүй байһан Баруун районуудай нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин ба барилгын материалнуудай ажаүйлэдбэриин министерствонүүдые шүүмжэлбэ.

Арадай ажахын түсэбые ба 1948 оной гүрэнэй бюджедые амжалтатайгаар дүүргэлтэ болбол,—гэжэ депутат Корниец түгэсүүлэн хэлэнэ,—советскэ гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые бүри ехээр шангадхаха болон, бидэнэрые агуулехэ ба түрэл нүхэр Сталинай абаашажа ябаа коммунизмын байгуулалтада шэнэ ороло болохо байна. **(Үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалган).**

Союзай Совет болбол СССР-эй гүрэнэй бюджет тухай элиихэлые зүбшэн хэлсэлгээ шэлжэн ороно. Депутат **Т. А. Селиванова** үгэ үгтэбэ.

Депутат **Т. А. Селиванов** болбол московско предприятинуудай коллективүүдэй дайнай һүүлэй табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ гэһэн өөһэдынгөө уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна гэжэ хэлэнэ. Октябриин 30 жэлэй ой хүртэр столична предприятинуудай 40 гаран мянган стахановшуудай хоер-хоер жэлэй нормо, 7 мянга шахуу стахановшуудай—гурба-гурбан жэлэй нормо дүүргэһэн байна. Москвагай ажаүйлэдбэри болбол 1947 оной түсэбые валова продукци гаргалгын талаар 115,2 процент, тиихэдэ, табанжэлэй түрүүшын хоер жэлэй түсэбые—110 процент гүйсэдхэһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ столицын городской ажахые саашань хүгжөөхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри бэелүүлэгдэһэн байна: гэр байрын олон тоото байшангуудаа капитальнаар зайнабрилагдаһан ба газифицировалагдаһан шэнэ шэнэ гэрнүүдые барилгын хэмжээн ургаһан, городской транспорт шэрэлгын шэнэ шэнэ составаар эльбэгжүүлэгдэһэн байха юм, метрополитенэй дүрбэдэхи эльжээнэй барилга ургэнөөр эрхилэгдэжэ байһан, городой центральна районуудые таримал модоор погоорулха ябадал эхилһэн гэхэ мэтэ болоно.

Москвагай 1947 оной бюджет болбол оршын талаар 3.225 миллион түхэригэй суммээр гэхэ гү, али 105,6 процентээр дүүргэгдэһэн байна. Түсэбөөс галуур бюджет соо 157 миллион түхэриг оруулагдаһан байха юм. 1948 оной түрэнэй бюджет болбол столицын коммунальна ажахы бэ социальна-культурна хэмжээ-ябуулганууда, мүн Москвае шэнэлэн байгуулхын талаар ажал-хүдэлмэринүүдые үргэлжэлүүлгэдэ һомолтонуудай саашаа ургалые хараалаһан байна. Москвагай городской ажахые 1948 он соо һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ хэрэгтэ һомолтонуудай пинтэ хэмжээн болбол 1,5 миллиард түхэриг болохо байна.

Депутат Селиванов болбол транспортна машинно-бүтээлгын, автомобильна, тракторна, текстильнэ ажаүйлэдбэриин министерствонүүдэй барилгын организацинуудай болбол гэр байрын барилгануудай талаар өөрынгөө түсэбүүдые дүүргэдэггүй байнаан туушаа Верховно Советэй ажаралые хаидуулна. Нүхэр Селиванов болбол архитектурын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй үүргэнүүдые үргэдхэжэ, тус комитедые архитектурэ ба барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ комитет болгоо нэнэлхэ хэрэгтэй, тус комитет хадаа барилгын дүй дүршэлнүүдые бүридхэжэ шадаха ба барилгын хүдэлмэринүүдые проектэлхэ болон эмхилхэхын талаар өөрынгөө хүдэлмэрине дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь нютагай организацинуудта туһалха шадабритай байха ehотой болоно—гэжэ дурадхана.

Депутат **Д. С. Коротченко** (Украинска ССР) болбол 1948 оной бюджет хадаа арадай ажахые улам саашадань хүгжөөхэ, наука ба культурые һалбаруулан бадаргаха, советскэ арадай энхэ һайхан байдалые дээшэлүүлхэ, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бүхэжүүлхэ ябадалда туһалха байна гэжэ хэлэбэ.

Хэдэн үдэрэй урда тээ, январиин 25-да, украинска арад болбол Украинска ССР-эй 30 жэлэй ойе айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр һайндэрлэһэн байна. Депутат Коротченко болбол энэ республика соо советскэ засагай оршоһон 30 жэлэй турша дотор ажахын, культурын, наукын ба искусствын бүхы һалбаринуудта болоһон айхабтар ехэ хубилалтануудые тухай хэлэһэн байна юм.

Украинска арад хадаа өмнө ехэ амжалтануудые агуулехэ Сталинай эсэгэ мэтээр саг үргэлжэ энхэртэ байһанай ашаа туһа дээрэһээ туйлаһан байна гэжэ энэ депутадай мэдүүлхэдэнь сугларагшад бүгэдэ нэгэн ханяар альгаташажа угтаһан байха юм.

Амжалтатайгаар һэргээн бодхоогдожо байгаа республикын нүүрһэнэй ажаүйлэхбэри болбол үнгэрэгшэ жэл соо 20 процентээр дээшээ ургаһан байха юм. Үнгэрэгшэ жэл соо Украинада Днепрогэс, «Азовсталь» ба бусад томо томо предприятинуудые ашаглалгада оруулагдаһан байнь. Шэрэм, булад, прокат ба кокс үйлэдбэриллгэ нилээд ехэ хэмжээгээр ургаа.

Хүдөө ажахыда баһал ехэхэн амжалтануудые туйлагдаа. 1947 он соо Украинска ССР болбол һайн ургаса хурялжа, болзорноо урид, октябриин 10-да тарьа гушаалгынгаа гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн ба түсэбөөс гадуур олон миллион пүүд тарьа тушаан үгэһэн байха юм.

Советскэ Украинын ажалшад болбол 1948 оной гүрэнэй бюджедые дайнай һүүлэй табанжэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлэй дайшалхы программа гэжэ хүлээн абаха байна гэжэ депутат Коротченко мэдүүлнэ.

Депутат **П. С. Попков** болбол Ленинградай ба Ленинградска областнин ажалшад үнгэрэгшэ жэлээ тон ехэ амжалтатайгаар дүүргэһэн байна гэжэ хэлэнэ. Ленинградай ба Ленинградска областнин бюджедые амжалтатайгаар дүүргэхэн ябадал болбол аралай ажахын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэй аша туһа мүн болоно. Ленинэй городой ажалшад жэлэйнгээ программые Октябрьска Революцийн 30 жэлэй ойн үдэртэ дүүргэхэн, ленинградска ажаүйлэдбэри хадаа 1947 оной гүйцэтгэлэй 124,7 процент дүүргэһэн байха юм. 1947 он соо энэ городой ажаүйлэдбэриин продукцийн хэмжээ болбол 1946 оной орходоо 55,4 процент дээшэлһэн байха юм.

Ленинградай ажаүйлэдбэриин ба городской ажахын хүгжэлтэдэ ехэхэн амжалтануудые туйлагдаһан байбашье һаа продукцийне бүтээн гаргалгын ургалтын арга-боломжонуудые үшөөл ехэхэн дутуугаар хэрэглэгдэһэн байна гэжэ депутат Попков тэмдэглэбэ. Ленинград ба тэрээнэй ажаүйлэдбэридэ өөрын түлишын базые богошохон болзор соо байгуулха, шэнэ шэнэ электростанцинуудай һэргээн бодхоолгые ба барилгые хурдадхаха хэрэгтэй. Ушарынь ленинградска электростанцинуудай хүсэнинь мүнөө Үедэ ургажа байгаа ажаүйлэдбэриин өөрлтэнүүдые хангажа шадаагүй.

Түхэр Попков болбол гэр байрын барилгануудай дутуу дунда зүйлнүүдые саашань тэмдэглэһэн байна. Энэ талаар өөрынгөө түсэбүүдые хүндэ машинно-бүтээлгын, электростанцинуудай, текстильнэ ажаүйлэдбэриин, машинно-бүтээлгын ба приборобүтээлгын министерствонүүд мууса бэелүүлһэн байха юм.

Үйлэдбэриие эмхилхэлгын талаар хурдан түргэнөөр металлые дархалха, автоматическэ электро-шарэлгэ, машинно ба газова отолого хэхэ, печынүүд соогоо хурдан түргэнөөр хайлуулха гэхэ мэтэ аргануудые Үлэмжэ Үргэнөөр ашаглан хэрэглэхэ хэрэгтэй гэжэ депутат Попков тоолоно.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ, депутат **Н. И. Родионов** болбол СССР-эй гүрэнэй бюджедэй ургалта хадаа социалистическэ экономикын бата бэхиие толотомо тодоор гэршэлнэ гэжэ хэлэнэ. Союзай гүрэнэй бюджедтэй хамта союзна республикануудай бюджедүүдые ургажа байна. Российска Федерацийн бюджет 1948 он соо дайнай урдахида орходоо хоер дахин шахуу үлүү дээшээ гараһанинь гайхамшагтэ жэшээ-боложо үгэнэ. Арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ, мүн арад зоной культурна ажаһуудалай ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ РСФСР-эй бюджедэй талаар 42.881 миллион түхэриг томилогдоһон байна.

Российска Федерацийн олонхи областнууд, хизаарнууд ба автономно республикынүүд үнгэрэгшэ жэл соо бюджедэй оршын талые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна. Арадай ажахын түсэбээр хараадагдаһан хэмжээ-ябуулганууда һомолтонууд һаатабаригүй үгтэжэ байһан юм. Нютагай советүүдэй гүйсэдкомууд болбол бюджедые дүүргэхэ ябадалда үлэмжэ ехэ анхаралаа хандуулдаг болоохой. Тиигэбэшье финансова хүдэлмэрилэ дутуу дунда зүйлнүүд бии. Зарим областнууд, хизаарнууд ба автономно республикануд 1947 оп соо өөһэдынгөө бюджедүүдые дүүргэгүй байна. Тусхайлан хэлэбэл, бюджедые дүүргэлтын талаар Вологодско, Крымскэ ба бусад зарим хэдэн областнууд гэгдэһэн байна юм.

Бюджетнэ хүдэлмэрине эмхидхэлэй талаар ехэхэн дутагдалнууд гэбэл, нютагай Советүүдэй бюджетнэ комиссинууд энэ хэрэгтэ һулаар хабаадаһан ябадал мүн болоно. Эдэ комиссинууд хадаа бюджедүүд тушаа өөрынгөө тобшололнуудые гаргахаа гэдыгээр ажал-ябуулганууда хизаарладаг байгаа. Мүнгэнэй реформын үнгэрэгдөөд байһан мүнөө Үедэ бүхы финансова хүдэлмэрине ехэхэнөөр шэнэдхэн табиха ушартай болоно. Предприяти ба эмхизургаануудые бүхэн бюджедэй талаар абаһан уялгануудаа нарин нягтаар дүүргэлгые хангаха өөрэгтэй. Шалгалтын хүдэлмэрине шангадхаха, алмалтын журамые нарилаар сахиха, ажахын тоосоое бэхижүүлхэ шухала.

Республикапска органууд ба нютагай советүүдэй шухалын шухала зорилго болбол гэр байрын хэрэгые саашань хүгжөөхэ ябадал мүн болоно. Энэ зорилгоор барилгын нютагай материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргалгые үргэдхэхэ хэрэгтэй. Барилгын организацинуудай хүдэлмэрэ хадаа советскэ органуудай саг үргэлжын хараһан бэ хипалта доро байха ehотой юм.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

СССР-эй Верховно Соведэй заседанинууд

(*Үргэлжэлэл*)

Манай ороной өргөө ехэ хүгжэнги индустриальна ба хүдөө ажахын районуудай нэгэн болохо Куйбышевскэ область болбол дайнай һүүлэй табанжэлэй хоердохи жэлэй арадай ажахын түсэбые дүүргэхэ талаар ехэхэн амжалта туйлаһан байна, — гэжэ депутат **А. М. Пузанов** (Куйбышевскэ область) хэлэнэ.

Куйбышев городой ба энэ областийн ажаүйлэдбэри болбол табанжэлэйгээ хоердохи жэлэй гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид, декабриин 15-да дүүргэбэ. Валова продукци хадаа дайнай үедахи 1940 оной-хидо орходоо хоер дахин үлүү үйлэдбэрилэн гаргалдаһан байха юм

Тус область болбол тарган, хартаабха, нияха ба малай тоһоной талаар бэлэдхэлэйнгээ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн юм. Областийн колхозууд, МТС ба совхозууд мүнөө жэлдэ Үндэр баян ургаса абахын бата бэхи һуури бэлдэнхэй.

Депутат Пузанов болбол ажахын ба культурна барилгын талаар шидхэгдэхэ ехотой зорилгонууд тухай саашадань хэлэһэн байна. Тэрэ хадаа Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин министерствын зүгһөө гэр байра барилгын түсэбүүдые дүүргээгүй байһаниие шүүмжэлэлдэ оруулба.

Депутат **М. В. Кулагин** болбол 1948 оной бюджедые дүүргэхэ зорилгонь, түрүүшын эзлжээндэ мүнгэнэй реформын үрэ дүнгүүдые бэхижүүлхэ, арадай ажахыда түхэригэй үүргэ сэнгые саашадань дэшэлүүлхэ, ажахын тоосоое бэхижүүлхэ, ажахын бүхы һалбаринуудай олзонуудые дэшэлүүлхэ, капитальна гаргашануудай үрэ туһые дэшэлүүлхэ ба алмалтын нарин шанга гуримые бэелүүлхэ ябадалые хангаха ябадал болоно гэжэ зэан хэлэбэ.

Депутат Кулагин болбол гүрэнэй бюджедэй оршын гол ороолтонь болохо эд баранай эрьесын налогые түлүүлхэ системые простой болгохо шухала гэжэ тоолоно.

Бюджедэй ехэхэн резерв болбол гүрэнэй захиргаанай органуудай тэдхэмжэдэ гаргашалагдадаг гаргашануудые хаһаха ябадал мүн. Штадуудые хорооло ба мүн зэргэлээ зарим организацинуудые үгы хэхэ хэрэгтэй байна.

Депутат Кулагин болбол мүнөө жэлдэ Обь мүрэн дээгүүр Новосибирскэ коммунальна хүүргын барилгын эхилхэ тухай асуудал шидхэжэ үгыт гэжэ Верховно Соведнээ эринэ. Мүн депутат Кулагин болбол трамвайна депогой түрүүшын эзлжээнэй барилгые дүүргэхэ һомололтонуудые дэшэлүүлхэ тухай зуршалжа, Новосибирскдэ харгынуудые бариха ба харгы-хүүргэнүүдэй трестые зэбсэгжүүлгэдэ мүнгэн зөөриин һомололтонуудые хараалхын гуйлта табиһан бэйна. Тэрэнэй һанамжаар хадаа энэ городые уһаар хангаха хэрэтые һайжаруулха ба теплофикациин галаар хүдэлмэринүүдые дүүргэхын түлөө нэмэлтэ мунгэн зөөриин һомололтонуудхэрэгтэй болохо байна.

Депутат **С. Бабаев** (Туркменскэ ССР) болбол 1948 оной гүрэнэй бюджет хадаа советскэ финансируудай бата бэхи бэйһаниие, советскэ журам байгуулалтада бии байгаа туйлай ехэ арга-боломжонуудые, социалистическэ гүрэнэй хатуу шанга ба бата бэхи байдалые гэршэлиэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө жэлдэ Туркменидэ туйлагдаһан амжалтануу тухай хэлэхэ зуура, нүхэр Бабаев болбол энэ республикын бүхы ажаүйлэдбэри 1947 оной-гоо гүрэнэй түсэбые 106 процент дүүргэбэ гэжэ мэдээсэбэ. Тарга бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэб 106,9 процент дүүргэһэн, торгоной, каракулиин ба малажалай бусад зүйлэй продукциин талаар гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Тиигэбэшье хлопок бэлэдхэлэй түсэб нилээд ехэер дүүргэгдээгүй гэжэ нүхэр Бабаев тэмдэглэнэ. Республика дотор өнэ тэгдэлые усадхахын түлөө шухала хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байна.

Депутат Бабаев болбол Каракумска канал барилгын хүдэлмэринүүдэй талаар саашадань проектнүүдые зохеохо, бэдэрэлгэнүүдые хэхэ ба проектно-барилгын хүдэлмэринүүдые бэелүүлхын түлөө нэмэлтэ мунгэн зөөринүүдые һомолхоор хараалха хэрэгтэй гэжэ гуйлта оруулна. Туркмени ба Узбекистанай колхознигуудай барилсажа байдаг Шарджоу-Ташсак хоорондын түмэр замай барилга тухай хэлэхэ зуура, депутат Бабаев болбол энэ барилгые үргэлжэлүүлхын түлөө өөрынгөө бюджедһээ мунгэн зөөри гаргажа үгэхые зам харилсаанай Министерствые гуйһан байха юм.

Депутат **В. В. Лукьянов** болбол Үнгэрэгшэ жэл хадаа Ивановска областьдо ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые улам саашадань һайжаруулһан жэл мүн байгаа гэжэ хэлэнэ. Машино-бүтээлгын, хүнгэн, химическэ эдеэ-хоолой, амтата эдеэнэй, нютагай ажаүйлэдбэриин, олзоборилгын кооперацин, түмэрзамай ба уһанзамай транспорт амжалтатайгаар ажаллажа гараһан байха юм. Тус областийн текстильнэ ажаүйлэдбэри хадаа 1946 оной-хидо орходоо 31 процент үлүү ехэ бүд үгэһэн байна. Колхозуудта, МТС ба совхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүд 1946 оной-хидо орходоо нилээд һайнаар үнгэргэгдэһэн байна.

Энэнэй һүүлдэ Союзай Соведэй заседани дүүрэһэн дээрэ соносхогдобо. (ТАСС).

Улан-Удын городской библиотекын ушаалгын залые даагша Августина Назина Сизых үншагшадта али бүхы туһаламжа хүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр А. Н. Сизых пионерүүдтэй хамта һая абтаһан журналнуудые үншажа байна.

Н. Гашниковай фото.

Национальностьнуудай Соведтэ

Үсэгэлдэр, февралиин 2-то СССР-эй Верховно Совет өөрынгөө хүдэлмэриие үргэлжэлүүлбэ.

Үглөөнэй 11 часта Кремлевско ордоной Ехэ зал соо Национальностьнуудай Соведэй заседани нээгдэбэ.

Түрүүлэгшын столой саана — Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ депутат **В. В. Кузнецов** ба төрөөнэй орлогшюнор депутатууд **Ч. А. Асланова** ба **П. А. Левицкий** гэгшэд һуунад.

Правительственнэ ложонуудта һуурисуудые нүхэд **А. И. Микоян, Н. М. Шверник, А. Н. Косыгин, Г. М. Попов, Н. Ф. Шкиратов,** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гишүүд, Министрнүүд өзэлгэ. Депутатууд ба айлшад төрөөниие Үнэ удаан альгаташалгануудаар угтана.

Түрүүлэгшээр һууһан Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ **В. В. Кузнецов** Национальностьнуудай Соведэй бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат **И. С. Хохловто** бюджетнэ комиссиин нэмэлтэ өлидхэд хэлэхын тулада үгэ үгэнэ.

— 1946 он дайнай һүүлээрхи түрүүшын жэл, манай ажахын амгалан хүгжэлтын зам дээрэ ороһон жэл байба, —гэжэ депутат Хохлов хэлэнэ. — Хүндэ хүшэр дайнай ба 1946 ондо болоһон ган гасуурай хойшолон дээрэһээ бии болоһон бэдэшээлнүүдэй байбашье шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй зорилгонууд амжалтатайгаар шидхэгдэ. 1946 ондо арадай ажахын дэшэлэл гүрэнэй бюджедые дүүргэхэ ба бюджет дээрэ хараалагдаһан бүхы хэмжээ-ябуулганууд ааланатагүйгөөр финансировалхэ арга-боломжые хангаһан байха юм.

—1946 оной бюджедэй дүүргэлтэ болоһон тухай тоосоое хаража үзэед, бюджетнэ комисси болбол энэ тоосоое оршын талаар 325.437 миллион түхэригөөр ба гаргашын талаар 307.545 миллион түхэригөөр гэхэ гү, али гаргашада ороходоо 17.892 миллион түхэригэй үлүү олзотойгоор баталха гэһэн дурадхалые оруулна.

Депутат Хохлов дайнай һүүлээрхи табанжэлэй хоердохи жэл соо манай ороной туйлаһан горьтойшог амжалтануу тухай хэлэнэ. 1947 ондо валова продукци гаргалтын түсэбые СССР-эй бүхы ажаүйлэдбэри үлүүлэн дүүргэбэ. 1947 оной дүрбэдохи квартал соо 1940 оной ажаүйлэлбэриин дунда зэргын хэмжээн туйлагдаба. Мүн ороһото культурануудай ургасын дайнай урдахи хэмжээн туйлагдаба. Гүрэнэй тон олон тоото предприятинууд баригдаһан, һэргээн бодхоогоһон ба ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Союзна республикануу бултаараа 1947 он соо республикаска ба нютагай ажаүйлэдбэриин валова продукциин нилээд ургалтые хангаба. Жэшээлхэдэ, РСФСР соо ажаүйлэдбэриин валова продукциин хэмжээн үнгэрэшэ жэлэй турша соо 20 процентээр, Азербайжанска ССР— соо 17,2 процентээр, Узбекскэ ССР соо — 23,8 процентээр, Латвийска ССР соо — 49,3 процентээр ургаһан байха юм.

Эдэ амжалтануу хадаа 1947 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ болоһон тухай тоонуудаа дээрэһээ харагдана.

Ажаүйлэдбэриин ба хүдөө ажахын эдэ туйлалтануу карточна системые болиулха ба манай орон соо мүнгэнэй реформые хэхэ арга олгоо. СССР-эй арадай ажахые саашань хүгжөөхын тулада ба 1948 он соо гүрэнэй бюджедэй хэмжээе нилээд ехэ болгохын тулада талрамжатай оршон байдалые бии болгоо.

—Бюджетнэ комисси хадаа, —гэжэ депутат Хохлов мэдүүлнэ,—СССР-эй 1948 оной гүрэнэй бюджедые зүбөөр зохеогдоо гэжэ теоледэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр абтаһан суммануудай ehoop бюджедүүдые зарим нэгэн заһабари оруулжа баталха гэһэн дурадхал оруулна. Тусгаарлабал эдэ заһабаринууд гэхэдэ, бюджетнэ комисси болбол зарим янзын эд баранануудай талаар тоосоонуудай тодорхой болоһонтой дашарамдуулан текстильнэ ажаүйлэдбэриин Министерствын талаар, продукциин шапарые дэшэлүүлхын ашаар Зүүн ба Баруун районуудай загаһанай ажаүйлэдбэриин Министерствениүдэй талаар хэлэ хэдэн бусад статьянуудай талаар ороолтонуудые ехэ болгоһоной ашаар өрьесын налогһоо, ороохо оршонуудые ехэдхэхэ гэжэ дурадхана.

СССР-эй 1948 оной түрүүнэй бюджедые оршын талаар 429.150 миллион түхэригөөр ба гаргашын талаар 388.041 миллион түхэригөөр гэхэ гү, али гаргашада ороходоо 41.009 миллион түхэригэй үлүү олзотойгоор баталха гэһэн дурадхалые бюджетнэ комиссиин нэрэһээ депутат Хохлов оруулна.

—1948 оной гүрэнэй бюджедые амжалтатайгаар дүүргэлтэ болбол Советскэ Союзай экономикын ба культурын саашанхи ургалтада, ажалшадай тэниглэн байлгалай дэшэлэлтэдэ ба Советскэ Союзай оборонно хүсэ шадабариин бэхижэхэ ябадалда туһалха байна гэжэ, —дүүргэхэдээ депутат Хохлов хэлэнэ. —Манай арад большевистскэ партиин ба өөрынгөө вождь агууехэ Сталинай хүтөлбэри доро коммунизм тэгшэ зорижо ябаа зам дээрэ шэнэнүүд алдарта илалтануудые туйлаха! (**Альгаташалганууд**).

СССР-эй гүрэнэй бюджет тухай өлидхэл тушаа үгэ хэлэлгэнүүдтэ сесси дамжан оробо. Депутат **В. Н. Пономаренкодо** Үгэ үгтэбэ.

Депутат Пономаренко Запорожско областьдо немецко-фашистска булимтаргшадаар һандаргагдаһан ажаүйлэдбэриин предприятинуудые ба хүдөө ажахые һэргээн бодхоолго хурдан темпээр ябуулагдажа байна гэжэ тэмдэглэбэ. Агууехэ Октябриин урда тээ Запорожьеын ажалшад заводой түрүүшын өөлжээе, тоһо өөхэнэй комбинадай түрүүшын эзлжээе ашаглалгада тушааһан байха юм. Мүн ондоошье томо томо предприятинууд хүдэлмэрилгээ эхилээ.

Днепрогэсые һэргээн бодхоолго гансаханшье Запорожско областиие бэшэ, мүн урда зүгэй ондоошье олон тоото ажаүйлэдбэриин районуудые электроэнергээр хангаха проблемые шидхэнэ гэжэ депутат В. Н. Пономаренко тоолоно. Гэбэшье мүнөө байгаа электродамжуулгын утаһануудые ажаүйлэдбэриин ба хүдөө ажахын талаһаа электроэнергиие хэрэгтэжэ байһан ябадалые хангажа шадахагүй байна гэшэ. Энэнэй дашарамдуулан депутат Пономаренко болбол 1948 оной түсэб соо Запорожьеое Большой Токмак гэжэ город хүртэр электродамжуулгын линиие проектировалха ба тэрэнэй барилгые эхилхэ талаар хүдэлмэринүүдые хараалха, өнэ жэл соо шухала капиталовложение хараалхые гуйна.

Нүхэр Пономаренко Запорожье городто центральнэ коллекторэй проектировани ба барилга эхилхэ хэрэгтэ мүнгэн зөөри һомолхо тухай мүн зуршалга хэбэ.

—Латышска арад,—гэжэ өөрынгөө үгэ соо депутат **В. Т. Лацис** хэлэнэ,—дайнай һүүлээрхи сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө шэн зоригтойгоор хүдэлмэриилнэ. Агууехэ Октябриин 30-дахи ой болтор Латвийска ажаүйлэдбэри табанжэлэй хоердохи жэлэй түсэбые дүүргэһэн байгаа. Үнгэрэшэ жэл соо хэдэ хэдэн шэнэ предприятинууд ашаглалгада ороһон байна. Энэнэй ашаар Советскэ Латви болбол Эсэгэ ороное хамгаалгын агууехэ дайнай дүүрэһэнһээ хойшо хоер жэл хахадай турша сэн үйлэдбэрилгын дайнай урда мэриинүүдые механизацилгада туһалжа гы-хүүргэнүүдэй трестые зэбсэгжүүлгэдэ мүнгэн зөөриин һомололтонуудые хараалхын гуйлта табиһан бэйна. Тэрэнэй һанамжаар хадаа энэ городые уһаар хангаха хэрэтые һайжаруулха ба теплофикациин галаар хүдэлмэринүүдые дүүргэхын түлөө нэмэлтэ мунгэн зөөриин һомололтонуудхэрэгтэй болохо байна.

Депутат **С. Бабаев** (Туркменскэ ССР) болбол 1948 оной гүрэнэй бюджет хадаа советскэ финансируудай бата бэхи бэйһаниие, советскэ журам байгуулалтада бии байгаа туйлай ехэ арга-боломжонуудые, социалистическэ гүрэнэй хатуу шанга ба бата бэхи байдалые гэршэлиэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө жэлдэ Туркменидэ туйлагдаһан амжалтануу тухай хэлэхэ зуура, нүхэр Бабаев болбол энэ республикын бүхы ажаүйлэдбэри 1947 оной-гоо гүрэнэй түсэбые 106 процент дүүргэбэ гэжэ мэдээсэбэ. Тарга бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэб 106,9 процент дүүргэһэн, торгоной, каракулиин ба малажалай бусад зүйлэй продукциин талаар гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Тиигэбэшье хлопок бэлэдхэлэй түсэб нилээд ехэер дүүргэгдээгүй гэжэ нүхэр Бабаев тэмдэглэнэ. Республика дотор өнэ тэгдэлые усадхахын түлөө шухала хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байна.

Депутат Бабаев болбол Каракумска канал барилгын хүдэлмэринүүдэй талаар саашадань проектнүүдые зохеохо, бэдэрэлгэнүүдые хэхэ ба проектно-барилгын хүдэлмэринүүдые бэелүүлхын түлөө нэмэлтэ мунгэн зөөриин һомолхоор хараалха хэрэгтэй гэжэ гуйлта оруулна. Туркмени ба Узбекистанай колхознигуудай барилсажа байдаг Шарджоу-Ташсак хоорондын түмэр замай барилга тухай хэлэхэ зуура, депутат Бабаев болбол энэ барилгые үргэлжэлүүлхын түлөө өөрынгөө бюджедһээ мунгэн зөөри гаргажа үгэхые зам харилсаанай Министерствые гуйһан байха юм.

Депутат **В. В. Лукьянов** болбол Үнгэрэгшэ жэл хадаа Ивановска областьдо ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые улам саашадань һайжаруулһан жэл мүн байгаа гэжэ хэлэнэ. Машино-бүтээлгын, хүнгэн, химическэ эдеэ-хоолой, амтата эдеэнэй, нютагай ажаүйлэдбэриин, олзоборилгын кооперацин, түмэрзамай ба уһанзамай транспорт амжалтатайгаар ажаллажа гараһан байха юм. Тус областийн текстильнэ ажаүйлэдбэри хадаа 1946 онойхидо орходоо 31 процент үлүү ехэ бүд үгэһэн байна. Колхозуудта, МТС ба совхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүд 1946 онойхидо орходоо нилээд һайнаар үнгэргэгдэһэн байна.

Энэнэй һүүлдэ Союзай Соведэй заседани дүүрэһэн дээрэ соносхогдобо. (ТАСС).

Агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулна

Үргэн нинтэ ажалшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулха гээшэ партийна организацинуудай дайшалхы зорилгонуудай эгээл шухала зүйлынь мүн. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдые, колхознигуудые ба өрдэм ухаанай ажал-ябуулагшадые коммунистическэ еһоор хүмүүжүүлхэ ябадал мүнөө үедэ айхабтар ехэ удха шанартай болоһон байнабшуу.

Дэлхэй дээрэ өгөөл түрүү, өгөөл хүсэтэй гүрэн болохо манай Советскэ орон болбол империализмда эсэргүү тэмсэлые ябуулжа байгаа демократическа аралуудай толгойлогшонь болоһониинь бүгэдэндэ эли. Иимэһээ манай хүүнүүдтэ советскэ арадай национальна омгорхолые, советскэ патриотизмые, манай арадай түрүү үүргые, советскэ байгуулалтын булууһайн байһаниие, арадуудай хани барисаанай түгэс ехэ хүсые, Сталинска табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ. Эхэ ороное улам хүсэтэй, улам баялиг болгохо хэрэгтэй онсо шухала байһаниие болон бусад олон шухалын шухала асуудалнуудые гүнзэгыгөөр ойлгуулхань онсо ехэ удхатай хэрэг мүн.

Энэ хэрэгые һайнаар ойлгоһон партийна организацинуул ажалшан ниитын дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулдаг байна. Түнхэнэй аймагай Жемчугска сомоной «Путь Ленина» гэжэ колхозой дэргэдэхи партийна өхин организаци (парторгнь нүхэр Ц. Д. Гомбоев) нютагай Соведүүдтэ һургалтануудай үедэ ябуулһан агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие һайнаар бэхижүүлшэдаа.

Жэшээлхэдэ, һургалтануудта бэлэдхэгдэ үедэ тус колхоздо 12 агитатор хүлээн ирилһан байгаа. Мүнөө тэдэнэр бүгэдэ хүдэлмэрэд үргэлжэлүүлһэр. Парторг хэр Гомбоев агитколлективайгаа хүтөлбэрилэгшэнь байха зуураа, агитаторнуудта, һара бүхэндэ хоер удаа суглуулжа, тэдэ бэй ehoop хараалагдаһан темээр семинар үнгэргэжэ, агитаторнуудайнгаа мэргэжэлэй ба мэхэрэлые дээшэнь үргэдэг байха юм.

Агитаторнуудынь ehэн ehэдэнгөө ажа абаһан газаринуудта бусажа, колхозчидтай гуудай дунда ном уншалга, хоорондоо элиихэл гэхэ мэтые ябуулдаг байна. Эдэ агитаторнууд нухад Пыбик Пыренова (ферма), Даба Таханов (комбайнер), Дарима Гергеева (счетоводой туһалагша), Владимир Ламинов (колхозник) ба бусад ehэдэнэ хүдэлмэридэ һайнаар ханалжа, хоорондоо элиихэл гэхэ мэтые һонирхолтойгоор үнгэрэнэ.

Һуншуулиин кампаниин үедэ агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриин хэмжээ ямаар байгааб, тэрэ хэмжээ битэнэр шүүгдэнэ оруулха башэ, харин улам хүсэтэй үргэхэ ehотойбли. Энэ талаар ВКП(б)-эй Обкомой бюро болбол үнгэрһэн оной тамгын 31-эй тогтоол соогоо тодорхой заабаринуудые үгэһэн юм. Тэрэ заабаринуудые һайнаар дүүргэхэ гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилгонь болоно.

Ц. Динградов.

Комсомольско конференцинүүдые большевистскэ шүүмжэлэлэй туг доро үнгэргэхэ

1948 оной февраль, март һарануудай туршада республикын бүхы городууд ба олонхи аймагуудта комсомольско тоосоото-һуйгуулиин конференцинүүд үнгэргэгдэхэ юм. Тус конференцинүүд дээрэ үнгэрһэн жэл хахадай хүдэлмэриин хүнгүүд гаргагдаха ба хүтөлбэрилхы комитедүүдэй составуудта шэнэ хүнүүд һунгагдаха байна.

Дайнэй һүүлэй табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ зорилготой агууехэ тэмсэлдэ республикымнай комсомолецууд ажалшадай түрүү зэргэдэ жагсалсан предприяти, колхоз ба МТС-үүдэй хүдэлмэридэ нилээд ехээр нүдөөлнэ. Тэдэнэй амжалтануу нэн түрүүндэ Үндэр баян ургаса хуряаха, алуу малые олошоруулха ба ашаг шэмыень дэшэлүүлхэ ябадал дээрэһээ харагдана.

Түнхэнэй аймагай комсомолецууд суута машинист Иван Дальбиновараа, салэнтынхид—бүхяреспубликанска мүрысөөдэ нэгэдэхи һуури өзэлһан звеногой звеньевой Аюшеевагаараа, бусад аймагуудай комсомолецууд—залуушуулай бригадануудай, звенонуудай туйлаһан бүхы амжалтануудаар омгорхоной. Гашхаһан Улан-Удэ городой 757 залуу хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые ноябрь һарада дүүргэһэн ба 170 комсомолец болон залуушуул гансахан 1947 он соо хоер ба турбан жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэжэ шадаа. Эдэ мэтын амжалтануудые хэдэн олоор тооложо болохо байна.

Гэбэшье, комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйлнүүд үзэгдэнэ. Тэдэнэрые комсомолецууд хадаа болохоео байһан конференцинүүд дээрээ дүүрэнээр өлирүүлжэ усадхаха ба тиимэ дутагдалнуудые саашдаа гарахагүйн түлөө зохихо хэмжээнүүдые абаха ehотой.

Политическэ һуралсалые хангалтагүйгөөр табиһанайнгаа түлөө харюусахыень Хорнин аймагай комсомольско конференциин делегадууд ВЛКСМ-эй айкомһоо эрихэ байна. Мүн тарбагатайнхид, иволгынхид хүдөөгэй залуушуулай үдэшэлэй һуургуулинууд юундэ хаагдааб гэжэ өөһэдынгөө айкомуудһаа асууха ehотой. ВЛКСМ-эй Городской райком, Бударын ба Хэжэнгын айкомууд залуушуулай дундахи политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие өмхидхөжэ шадзагүй байшоо.

Мүн ВЛКСМ-эй зарим айкомууд һургуулинуудэй дэргэдэхи пионерскэ организацинуудта ямаршье анхаралаа табигүй заншалтай. Дээрэ һургуулинуудта комсомолецууд ВЛКСМ-эй ПК-гэй пленумэй шидхэбэриие үшөө хүсэд дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Тарбагатайн, Кяхтын, Сэлэнгын, Хорнин, Бичурын, Кижингинскэ-Бударын комсомолецууд спортивно-хүдэлмэридэ бүгэдэрээн хабаадуулаагүй байхаһаа гадна, физкультурниг гэжэ тоологдодог хэдэхэн хүнүүдынь ба таалаараа саг үргэлжэ ажалладаг байна. Эдэ бүхы дутуу дунданууд конференцинүүд дээрэ бодото - большевистскэ ehоор шүүмжэлэгдэхэ зэргэтэй.

Ажаүйлэдбэриин предприятинуудта дэргэдэхи комсомольско организацинуудай хүдэлмэри үлүүсэ ехэер шүүмжэлэгдэхэ гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, тэдэ залуушуулай дундахи социалистическэ морьсөө үшөө ehотоор хүтөлбэрилдэг гэшэдэй хэнгалтэгүйгөөр гү, али һаар хүдэлмэрилһые дүүрэн харуулшахаха байна. Тиихэтэйгээ хамта конференцинүүд саашадаа яажа хүдэлмэрилхэ тухай комсомольско хүдэлмэриин шэдтэ угаа ехэ һургаал болохо юм.

М. Гаськов,

ВЛКСМ-эй Обкомой кадрнуудай эрхилхэ секретарь.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Нүүмжэлэл хадаа кадрнуудые хүмүүжүүлгын гол метод мүн

* *

(Баоушкин городой партийна конференциһээ)

* * *

Шүүмжэлэл гээшые гансахан лэ хүнэй нэрые бузарлаха гү, али хүндыень бууруулха гэһэн ябадал гэжэ тоолодог гэхэ мэтээр конференци дээрэ типографиин директор Скрылев, «Освобожденный труд» артелийн түрүүлэгшэ Никулин бэ бусад хэлэһэн байха юм.

Иимэ байдалай бии байхада зарим парторганизацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд зохистой шүүмжэлэлтүйгээр ба идейшэ доодо хэмжээндэ үнгөргэгдэһэн ушарые тэмдэглэхэ шухала. Пэрэгдэгшэ 56-дахи һургуулиин эхин парторганизацийн суглаан һургуулийн ба парторганизацийн хүдэлмэриин дутуу дундаашуудта хамаархахагүй оршон байдалда үнгөргэгдэһэн байна. Гэхэтэй хамта, коммунистнуудай хэлэжэ болохоор юумэнүүд али олон байгаа. Һургуулинь муугаар хүдэлмэрилнэ, һурагшадайнь амжалта бага.

Горкомой пропагандэ ба агитациин таһагые даагша нүхэр Снегиров гэгшэ коммунистнуудай политическэ хүмүүжүүлгын хангалтагүй байһанай шалтагаануудые өөрынгөө үгэ соо тайлбарилаагүй, харин бүхы гэмые горкомой хоердохи секретарь нүхэр Петуховто тохохо гэжэ һэлээ. Тиихэ зуураа, нүхэр Снегиров горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Шевченкые маггаһан байна. Тэрээнэй жэшэгээр бусад делегадууд маггаһан үгэнүүдые хэлээ.

Энэ мэтээр үгэнүүдые хэлэхэ ябадал али бүхы хэрэгтэ һайжаруулнагүй, харин дутуу дундаануудые элирүүлэн шүүмжэлэгдэ һаад үзүүлнэ.

ВКП(б)-гэй горкомой кабинетнэ хутэлбэриин методые, коммунистнуудтай ба эхин парторганизацинуудтай горкомой хүдэлмэрилэгшэдэй һула холбоотой байһые, горкомой секретарьнуудай городийнгоо предприятинуудаа дээгүүр үсөөн ябадалые конференциин делегадууд тон өгэ шүүмжэлээ.

Коммунистнуудай идейнэ хүмүүжүүлгын хэрэгые муугаар хүтэлбэрилһэн нүхэр Петуховые (ВКП(б)-гэй горкомой хоердохи секретарь) делегадууд болбол тон эрилээр ба зүбөөр шүүмжэлһэн байна. Нүхэр Петухов кружогуудай ба политһургуулинуудай зүйтинууд дээрэ хаа-яа байлсалаг, тэдэнэй хүдэлмэрине болон марксистско-ленинскэ теорие тус тустаа шудалагшадай һурэлсалые шалгаха ба хутэлбэрилхэ талаар ямаршье юумэ хэлэгүй байха юм. МВД-гэй городской таһагай эхин парторганизациин секретарь нүхэр Миронов өөрынгөө үгэ соо горком хадаа тустаа һурэлсадаг хүтэлбэрилхы кадрнуудай ажалые багаар һонирходог байгаа гэжэ хэлэбэ.

Марксистско-ленинскэ теорие тус тустаа шудалдаг коммунистнуудай ажалгүйгөөр орхигдошохой. Консультацинуудаа-яа, лекциинүүд бүришье үсөөнөөр хэгдэдэг. Тоосоото Үе соо партийна кабинетдээр 37 лекциинүүд, тэрэнэй тоодо ВКП(б)-гэй түүхээр оройдоо 12 лекциинүүд үнгэргэгдөө. Хэдэн олон коммунистнуудаа һурэлсахаяа болишоохой. Жэшээлхэдэ, нүхэд Созыкин, Карплюков, Аксенов, Верзилов, Созинова, Никулин, Скрылев гэгшэд һурэнагүй. Мүн, парторганизацинуудта өөрынгөө идейно-политическа хэмжээе дээшэлүүлхэгүйһөө гадна, хиһад жэлэй турша соо хаанашье хүдэлмэрилдэггүй, орон дотор ба хилын саана боложо байһан юумэнүүдые һонирходогүй Романов шэнги хүнүүд бии. Тэд Романовуудаа үсөөн бэшэ, тэдэндэ горкомой ямаршье хэмжээ абахэгүйнь гайхалтай.

Коммунистнуудай политическэ хүмүүжүүлгые хангалтагүйгөөр таһиһалгиниинь тон ехэ гэмшэлтэ хойшолошоогуудта хүргөө. Тоосоото Үе соо 40 коммунист партийна өгөө абаһан байна. Энэ хугэсэл соо 10 хүн партийна зэргэһээ гаргадаа.

ВКП(б)-гэй гишүүн Шаталюк тогшэ 13 һарын турша соо гишүүнэйнгээ түлбэриие түлөөгүй байшоо. Мүн ВКП(б)-гэй гишүүндэ кандидэт Москвитин 5 һарын турша соо, партийн гишүүн Кулаков ба кандидат Комаров гэгшэд гишүүдэйнгээ түлбэрээр ехэнүүд үритэйнүүд байха юм.

Конференциин делегадууд хадаа ВКП(б)-гэй горкомой кадрнуудые эрхилхэ таһагэй болон кадрнуудай талаар секретарь нүхэр Жяткевич гаргыын хүдэлмэриин дутуу дундануудые тэмдэглэе. Тэдэнэр кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ ябадалые хангалагүй. Тоосоото Үе соо 55 хутэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд тэхэ гү, али горкомой номенклатурын 53,4 процент һэлгэгдэһэн байна. Тэдэнэй 10 хүниинь хүдэлмэриеэ муугаар ябуулһан дээрэһээ ажалһаа хаягдаһан ба хоерынь өөһэдынгөө нэрэ түрые гутааһан дээрэһээ хаягдаһан байха юм.

Кадрнуудые иигэжэ һаргүүлхэ ябадал нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай ба худалдаа-наймаанай ажабайдалда нүлөөлөө. Гэбэл, нэгэ жэлэй турша соо коопторгын турбан директор, 4 ахалагша бухгалтернууд, чайнануудай 5 өрхилагшад, складуудай 5 өрхилагшад ба горкоопторгын 6 продавецууд һэлгэгдээ.

Иигэжэ оло олоорынь кадрнуудые һэлгэлгэ хадаа тэдэнэрые марксистско-ленинскэ мэдэрэлээр хүмүүжүүлээгүй, партийна организацинуудта шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлэгдэгүй, тиимэһээ хүтэлбэрилхы кадрнуудай хүдэлмэриин алдуунуудай саг соогоо гэйлбарилагдаагүй ба уридшалан хоримжологдоогүй дээрэһээ гараһан байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Партийн горком ба эхин организацинуудаа хүдэлмэриһөө сулөөлөгдэһэн хүтэлбэрилхы зарим хүдэлмэрилэгшэдэй алдуунуудые уридшалан хоримжолхо аргатай байгаа.

Худалдаа-наймаанай хэрэгые бэсэрээ мэдэжэ байдаг нэгэдэхи секретарь нүхэр Шевченко тэндэ юунэй боложо байһые мэдэдэггүй экономикыень үзэдэггүй, кадрнуудайнь ямар байдалтайе һонирходоггүй байгаа. Худалдаа-наймаанай хангалтагүй байдалай гол шалтаган өнөөндэ байна.

Городой комсомольско организацинуудай хангалтагүй хүдэлмэриие өөһэдынгөө үгэ соо хэдэн делегадууд тэмдэглээ. «ВЛКСМ-эй горком хадаа залуушуултай нягта холбоогүй, залуу түмэрзамайхидай хамтын байрада хүмүүжүүлтын хүдэлмэриг ябуулнагүй, тэдэнэй сүлөө сагые зүбөөр эмхидхэнэгүй, мүн клубай хүдэлмэритэй биратайгаар танилсанагүй»,—гэжэ делегат нүхэр Попова хэлээ. Комсомолепуудай идейно-хүмүүжүүлгын зорилгые ба үйлэдбэри дээрэ тэдэнэй түрүү һуури өгэлхэ ябадалые ВЛКСМ-эй горком муугаар хангана гэжэ хэдэн делегадууд тэмдэглэһэн байна.

Элидхэлшэшье, мүн үгэ хэлэһэн делегадуудшье нинтэ ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэриие дэлгэрүүлхэ асуудалнуудта багаар анхаралаа табиа. Тиихэ зуура, нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудаа хойшо үргэн ажалшадай дундахи политическэ хүдэлмэри өхөөр һуларах, мүн зарим парторганизацинуудаа энэ талаар бүхы хүдэлмэреэ хуряажархео гэжэ тэдэндэ мэдээжэ.

Конференци болбол ВКП(б)-гэй горкомой тоосоото өлидхэлөөр дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаад, горкомой пленумэй шэнэ составые һунгаа.

(«Знамя Ленина» газетэһээ).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын городской электростанциин өрхим токарь Г. Д. Яковлев. Нүхэр Яковлев даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

С. Доржиевай Фото.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһанууднаа

Ажалшадай нөөсэлгэ

Баяхан Кяхтын аймагай нөөсэлгын кассын коллектив өөһэдынгөө хүдэлмэриин 1947 оной хүн гаргаба. Энэ дүн болбол аймагай ажалшадай ажабайдалай эрид һайжарһаниие харуулба.

Тус нөөсэлгын касса мүнгэ нөөсэлгын талаар жэлэйнгээ түсэб 1369 процент үүргээ. Энэнь 1946 ондо нөөсэлэгдэһэн мүнгэнһөө 1.780.327 түхэригөөр ехэ болоно. Мүн арад ниитын дунда гүрэнэй урьһаламжа тарааха түсэбөө 817 процент дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн тус кассаар үнгэрһэн жэлэй туршада аймагай ажалшадта гүрэнэй урьһаламжануудаар шүүгдэһэн 440 мянган түхэриг түлөгдөө. Түлэгдэһэн шүүбэринүүдэй дунда 3-даа 5 мянган түхэриг хүртэр шүүбэринүүд олон байгаа.

(«Знамя Ленина» газетэһээ).

Профессиональна эдэбхитэдэй һуралсал

Гол мүрэнэй Байкало-Селенгинскэ пароходствын хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай бассейновэ комитет болбол профессиональна эдэбхитэдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна.

Баталагдаһан түсэбэй ehoop, энэ жэлдэ 320 хүн хүдэлмэриһөө таһалгаргаагүйгөөр һуралсажа, өөһэдынгөө политическэ хэмжээе ба ажал хүдэлмэриингөө мэргэжэлые дээшэлүүлхэ байна.

Ойрын 4 һара соо суднануудай комитедүүдэй 20 түрүүлэгшэд, 30 профгруппорганууд, цехын комитедүүдэй 10 түрүүлэгшэнэр, суднануудтахи улаан булангуудые даагшад, ханын газетэнүүдэй 20 редакторнууд семинарта хабаадуулагдаха байна. Тэрэшэлэн, социально-страхованиин комиссиин гэшүүд ниитын хиналта хэхэ комиссиннуудай хүдэлмэрилэгшэд болон бусад занятида хабаадуулагдаха юм.

Мүнөө бассейновэ комитет болбол һуралсалай түсэб баталаад, һурагшадые шэнэ олоожо байна.

«Стахановская вахта» гэжэ газетэһээ).

Е. П. ПЕРОВАГАЙ УРЯАЛДА ХАРЮУ

Бишье баһа 1600 литр һү һаахаб

Иволгын элитэ һаалишан Е. П. Перовагай өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэһэниие "Бурят-Монголой Үнэн" газетын хуудаһан дээрэһээ тон ехэ һонирхолтойгоор уншабаб. Манай республикын аймагуудай түрүү һаалишад энээниие уншаад байхадаа, Е. П. Перовае даган дууряажа хүдэлмэрилөөд, 1948 ондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һаахые хүсэнэ. Мүн бишье тэрэ статьяе уншахадаа, нютагай үүлтэрэй үнеэн 1600 литр һү аажамханаар үгэжэ шадаха байһандань бүри батаар найдабаб.

Юуб гэхэдэ, үнеэдые һайнаар харууһалаад, зүбөөр һаагад байхада һү үгэлгэсэ ходо дээшэлүүлдэг байһыень бидэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүршэл дээрэһээ мэдэнэбди. 1947 ондо минии харууһалдаг нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1014 литр һүн һаагдаа һэн.

Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1600 литр һү абахын түлөө нүхэр Перовагай дүршэлые халан абажа хүдэлмэрилхэб. Минии харууһалдаг үнеэд барандаа тобир тарганаар ондо орожо байна. Энэ хадаа һү ехээр һаажа, гүрэндөө тоно, зөөхэй элбэг дэлбэгээр үгэхэ ябадал хангаха байна.

А. СЕМЕНОВА, Мухаршэбэрэй аймагай Зандинай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Һү һаалгые иигэжэ дээшэлүүлнэ

Семен Алексеевич Каленых гэгшын һүнэй-товарна фермые даагша болгоогдон томилогдожо ерэхэдэнь Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой өбэртэ бодо мал үсөөхэнһөө гадна, ашаг шэмэер бага байһан юм. Тиихэдэ фермэ болбол һаамхай үнеэн бүриһөө бүхэли жэл соо 300—500 литр һү һаадаг байгаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 8 жэл үнгэрөө.

Фермые даагша Семен Каленых болбол малай тоо толгойе олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гэһэн өгэл иимэ зорилго бүхы МТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиһан байгаа. Энэ зорилгоео хүүргэхын тулаа фермын хүдэлмэрилэгшэд хам оролсожо, һү ехээр үгэдэг үнсэнһээ гараһан эмэ тугалнуудые илгажа тусгаар харууһалһан, мүн үнеэдээ зүбөөр һааха талаар бүхы хэмжээнүүдые абаһан байха юм.

Илгагдажа харууһалагдаһан эмэ тугалнууд удашьегүй үнеэд боложо, тугаллаба. Шэнэ түрэһэн үнеэдые зүбөөр һаахын түлөө фермын хүдэлмэрилэгшэд онсо анхаралаа табидаг байна. Урда жэлнүүдтэ 300—500 литр һү үгэдэг үнеэдһээ гараһан түлнүүд мүнөө мянга ба мянгаһаа дээшэ литр һү үгэдэг болоо. 1947 ондо тус фермэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1250 литр һү абаһан байна. Тиихэдэ зарим үнеэдынь 1400 гэран литр хүртэр һү үгөө. Энээниие 1946 онтой сасуулхада бүхы фермэ һү һаалгаяа 53,8 процентээр дээшэлүүлһэн байха юм. Фермын түрүү һаалишад Перова, Михалева гэгшэд тус тустаа үнеэн бүриһөө 1000 һайса гарэн литр һү һаагаа.

Адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлһэнэй үрөөр тус фермэ малажалай продуктнуудаар түрэнтэеэ сүм тоосоһон байнь. Тэрэшэлэн өбэртэ бодо мал үсөхэбэрилхэ түсэбөө 104 процент дүүргэһэн байха юм. Мүнөө бүхы малыць тобир тарганаар ондо орожо байна. Үбалжэлгын эхилһэнһээ хойшо үбһэ тэжээлые нэмэгы еһоор гаргашална.

Үбэлэй үедэ үнеэдые илангаяа һайнаар харууһалаг байха юм. Үнеэдэй түрэһэчһөө хойшо һү ехээр һаахын түлөө фермын бүхы һаалишад өөһэд хоорондоо мүрысеед, тэрээндэ илахын түлөө шүүд тэмсэнэ.

Ф. Фокин.

Нэмэлтэ түлбэридэ—10 килограмм нооһо

Хони ямаанай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө хормойгоо шуужа оролсоһон Хэжэнгын аймагай «Коминтерн» колхозой ОТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэд 1947 ондо урдынхиһаа һурагтүй ехэ нооһо хайшалжа абаһан байха юм.

Түрүү хонишон Д. Раднабазарова өөрынгөө харууһалдаг 450 толгой хонин бүриһөө 1,760 килограмм нооһо хайшалжа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тэрэнэй түлөө нүхэр Раднабазарова ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 10,920 килограмм нооһо абаха болобо. Тэрэшэлэн хонишон Цыжидма Гармаева түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, нэмэлтэ түлбэридэ 9,295 килограмм нооһо абаһан байна.

Энэ фермэ нооһо хайшалха түсэбөө бүхыдөө үлүүлэн дүүргэжэ, тэрэнэй хүдэлмэриэгшэд хамтаяа 33,963 килограмм нооһо нэмэлтэ түлбэридэ абаһан байха юм.

Д. Доржиев.

Энэ һаалишан уялгаяа дүүргэбэ

1947 ондо Торгин аймагай Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Мария Будаевна Бадмаева 16 үнеэ түрүүлжэ, бүхы түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр ондо оруулһан, һаамхай үнеэн бүриһөө 850 литр һү һааһан байна. Тиинтэжэ нүхэр Бадмаева абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргөө.

Мария Бадмаева энэ жэлдэ недонлоной-хиһоо үлэмжэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, үшөө ехэ амжалтануудые түйлаха гэһэн уялга абанхай юм. Тиин, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө даажа абаһан малаа онсо һайнаар харууһалан, тобир тарганаар ондо оруулжа байна.

Н. Очиров.

Хари гүрэнэй үмэнэ һүгэдэдэг ябадалтай эрид тэмсэхэ

* *

М. ХАМАГАНОВ

* * *

Гэхэ зуура, А. Бальбуровай 1941 ондо хэблэгдэһэн новеллэнүүд соонь буржуазна ehо гуримай үмэнэ һүгэдэн, билдагуушалһан ябадал элитэ харагдана.

Буржуазна национализмын хоро шаранай угаарта һоргоһон А. Бальбуров «Молох» гэжэ новеллэ соогоо советскэ ороной лайсанай Үмэнэ — империалистическэ Японшин үмэнэ һүгэдэжэ, тэрэнэй эзэрхэг түримхэй политикые, сэрэгэй фашистска eho гуримые магтаһан ба билдагуушалһан байха юм.

Тус новеллын гол хараань патриотизма харша үзэл бодол номлохо ябадалха, манай советскэ Эхэ ороной хоротоо дайсан — империалистическэ Японшин хархис зонхилогшодые магтаха ябадалдэ зорюулагдаһан байна.

Японшин министрын орлогшотой уулзахаяа торгоной ажаүйлэдбэриин эзэд ба профессор Якумото ерэнэ. Тэдэнэй хөөрэлдөөе бэшэхэдээ, автор хадаа советскэ обществодо харша үзэл бодолые—императорска армиин хэмжээлэшэгүй хүсэн» ба «илагдашагүй» тухай худал үгэнүүдые хэлэһэн байха юм.

Дээрэ хэлэгдэһэнэй баримта болгэн новеллэ сооһоонь абажа үзэе. «Ажаүйлэдбэриин эзэл үүдэ ороосоороо түдэгэсэнтээр һүгэдэн дохеод, таһалгынгаа саада захадэ худалгагүй һуужа байһан сухигар сагаан шарайтай хүниие амаршалаад, абяа шэмээгүйгөөр һуушэна. Таһалгынь сонхөнүүдта зузаан бүд шторнууд татагдаһай.

«—Императорска армиин ялалтануудтухай ямар һонинуудыг хүүхэнэб?—гэжэ маяа хүлтэ Усейдо удаан хөөрөлдөһөнэйнгөө һүүлээр эсууба. Министрын орлогшо хөөрөөень эбүшөөһэнэй тэмдэг болгон толгойгоо дохеод һууһан аад, гэдэргээ налайн стулайнгаа нюргабшые түшэжэ:

—«Армимнай Наньин городые удаагүй эзэлэн абахань,—гэод эрид харюусэба.

—Бидэнэр императорска армиин хэмжээлэшэгүй хүсэтэйдэ минута зуурэшье һэжэглээгүйбди.

—Микадын армиин балтар габьяа тухай хэншье һэжэглэхэ ehогүй».

Энээниие сэрэгэй—фашистска хархис үзэл бодол номлоһон ябадалһаа ондоогоор нэрлэхэ аргагүй байна. Хитад арадта өсэргүүгээр Японшин хэһэн булимтаралгын дайе тэндэхиин торгоной ажаүйлэдбэрпин эзэд бүри мүнөөн дэмжэнэ гэжэ харуулхадаа автор харша үзэл суртал шургуулжа, советскэ хүнүүдэй ухаа бодолые тэрээгээр хорлохо гэһэн бололтэй. Тэрэнһээ гадна, автор болбол профессор Якумото гэгшэтэй министрын орлогшын хөөрөлдөөнэй удхые ямаршье шүүмжэлэлгэгүйгөөр бэшэһэн байха юм.

Дайн ба агрессиие үмэгдэһэн номлолынь, тэрэнэй харша хархис байһаниинь, империалистическэ удхашанартай байһаниинь «Молох» новеллэ соо шүүмжэлөгдэнэгүй.

Империалистическэ Японшин ба тэрэнэй буржуазна ehо гуримай үмэнэ һүгэдэн билдагуушалһан ушар хадаа «императорска армиин хэмжээлэшэгүй хүсые», тэрэшэлэн тэрэнэй сэрэгэй амжилтануудые үнгэлэн зохеожо ба магтан харуулжа, Хитадта өсэргүү булимтаралгын дай үүсхэһэн гэмтэ ябадалые сагааруулха һэдэлгэдэ хүргэһэн байна.

Японско микадын тонуулшадшье, гитлеровскэ Германиин фашистнуудшье, испанска Франкогой тэжээбэринүүдшье иимэ «зохеол» доро, тэрэнэй автортай хамта гараа табилсаха байгаа бэзз.

Мүн бурят-монголой арадай урданай байдалые харуулхадаашье А. Бальбуров болбол тэрэ байдал һайн юм гэхэ шэнгээр уншагшадай бодолые һоргоохо һанаатай.

«Алдарта Шантагарай ба Буранхайн хүбүүн залуу агнуушан Тархайн тухай» новеллэ соогоо А. Бальбуров тэрэ Үеын феодально-капиталистическэ ehо гуримые һайшаан магтана. Тиихэдээ бурядай урдын харанхы балар, хүшэр хүндэ байдалые уйдхар гашуудал гээшые мэдэнгүйгөөр ажа амидаран һуудаг шэнгээр харуулһан байха юм.

Бусалтагүйгөөр һалгаагдаһан урданай зоболонто байдалые һайшаан магтажа бэшэһэн ябадал хадаа бурят-монгол арадые коммунизм тээшэ урагшань уряалан дуудана бэшэ, харин энэ хэрэгтэнь һаад татаха гэһэн буржуазно-националистическэ һэдэлгэ мүн болоно.

Тэрээнһээ гадна хари гүрэнэй Үмэнэ һүгэдэхэ ябадал Борис Костюковскиин зарим зохеолнууд соошье бии байна.

Тэрэнэй бэшэһэн «Маньчжуридэ» Харбинда» гэһэн очеркнууд манай хэблэлдэ гараһан байгаа. «Үнихирэн унажа байһан буржуазна культурые эрид шүүд сохижо ороохо ehотой» гэһэн нүхэр Жлановай тодорхой зааварнин байтар, Б. Костюковский буржуазна харша хархис моралиин Үмэнэ ба хилын саадахи байдалай Үмэнэ һүгэдэжэ дохижо байһан байна. Энээниие харуулхын тулада тэрэнэй зохеолһоо хэдэн Үгэнүүдые абая:

—«Харбиндахи хитадууд бултадаа ород хэлээр шадамар һайнаар дуугаралсадаг юм. Нэгэ магазин соо ороходомнай халзан толгойтой, томоотой янзын хитад бидэнэй урдаһаа гаража ерээд, өөрынгөө өд бараае гайхалтай шадамараар һайрхажа оробо. Саашадаа улам абьяастайгаар ярижа, таг дээрэһээ шоколад абаад бидэнние хүндэлжэ эхилбэ.

—Фын Янсендэ ходоодоо ержэ, наймаеынь гүйлгэжэ байхынь тула, нүхэдөө миинтээр хүндэлнэб—гээд, тонгойн дохино. Тиинһээр байтараа бидэ нэгэ банка монпаси худалдажа абаха гээд, сэнгэйнь тухай асуухадамнай, тэрэ хитад бидэнэртэ бэлэг барихала байһан юумэндэл өнөзбхилэн байжа, дуугархадаа:

—Бултанда 300, нүхэдтөө хадань 250-аар,—гэбэ.

Бидэнэр тиихэдэнь ехэл сэдьхэлөө ханажа баярлаабди...

—Тэрэ хитадтал адлаар наймаалжа һурыт,—миинтэ конфектээр хүндэлнэ, офицернүүдтэ юумынгээ сэн буулгана, ехэ болбосорогыгоор хандана. Юумэ худалдажа абахаа ерэгшэдтэ үүдээ нээжэ Үгэнэл», —гэжэ Клава басаганда хэлэдэг байгаабди.

Автор болбол буржуазна ehо журамые һайрхан магтажа, һүгэдэхэ һанал түрүүлхэ, буржуазна моралиин принципые советскэ обществодо шургуулхын һэдэлгэ гаргаһан байха юм.

Борис Костюковский хилын саанахи юумэнүүдэй Үмэнэ һүгэдэн билдагуушалһанаа хожомынь өлөной тоодо харуулхын ба «бидэ ехээр сэдьхэлөө хэнан баярлаабди», «бидэ военторгын худалдаша «Клавые һургадаг байгаабди» гэхэ мэтээр наймаран мэдүүлхэ зорилгоор, өөрынгөө һүгэдэн дохиһон ябадалые советскэ майорто нэжэ байһаниинь уншагшадта өлө болопо.

Хилын саанахи юумэнүүдэй Үмэнэ һохороор шүтэн һүгэдэһэн ябадал Борис Костюковскиие Маньчжоу-гогой император, хитад арадые дэбһэгшэ ба хюдагша Пу-и гэгшые гэм зэмэгүй хүн шэнгээр харуулха ябадалда хүргэһэн байха юм.

Хитад арадай хоротой муухай дайсан Пу-и гэгшэтэй уулзаһанаа Борис Костюковскиин баяртайгаар, өөгшөөн бэшэһэн ушарынь советскэ хүнүүдые баһамжалһан ябадал болоно.

«Бидэ Пу-и гэгшэтэй удаан хөөрөлдөөбди. Һудалтай хүхэ юрын костюмтай ябадаг байһан, нюдэндөө шэлтэй, үндэр хитадые гоеор хубсалуулаад хуяглаһан мэтээр орденуудые зүүлгэһэн байна....

Энэ хүниие харахада энеэдэтэй байгаа. Пу-и гэгшын гуйлтаар бидэ тэрээнтэй суг-таа карточкаяа буулгуулаабди. Карточкаяа буулгуулхадаа Пу-и өөрынгөө нюурые ехэ томоотой омогтой ба зоригтойгоор харуулхые ороолдобо. Теэд, ямаараар һуужа зурагаа абхуулхые тэрээниие японтон һургадаг байһаниинь эли болоо һэн» — гэхэ мэтээр Б. Костюковский шашана.

Иимэһээ Борис Костюковскиин тэрэ хоер очеркнь эхиннһээ һүүл хүртэрөө буржуазна Үзэлэй ба харша сурталай хороор нэбтэрэнхэй гэжэ хэлэхээр байна.

Хүнэй ухаан бодолдохи капитализмын Үлэгдэлнүүдые арилгаха ба буржуазна націонализмын шаара шабхаруунуудтай арид шүүд ба хайра гамгүй тэмсэл ябуулха, хари гүрэнэй Үмэнэ, буржуазна культурын Үмэнэ шүтэн һүгэдэлгые багаханааршье гаргаха ябадалые Үгы хэхэ, советскэ хүнүүдэй һэрэмжые дээшэлүүлхэ —эдэ бүгэдэ хадаа ажалшадые коммунистическа ehоор хүмүүжүүлхэ гэһэн манай партийн, манай литературыи шухалын шухала зорилго мүн болоно.

Социализмын ба советскэ бүхы арадуудай хани барисаанай Үндэһэ һуури дээрэ урган бадарһан манай агуухэ советска культурэ хадаа бүхы дэлхэйн культурын түрүү ба прогрессивнэ хүсэнүүдые оройложо ябана. Олониитын түрүү Үзэл бодолнуудай, сүлөөтэ ухаан бодолой, түрүү наукын ба гүн удхатай литературын орон байһан тулаань советскэ Эхэ ороноороо бидэ советскэ хүнүүд ехээр омгорхонобди.

Һурагшыл булан

Шэнэ багша

(„Васёк Трубачев ба тэрэнэй нүхэд“ гэжэ повестьһоо)

Классаа

4-хи «Б» классай үхибүүд һургуулилаа хамагай түрүүн гүйлдэжэ ерэбэ. Үхибүүн бүхэн шахуу һугадаа юумэ хэбшуулһан гү. али пустышэһэн сумкаяа сүмөөхэнөөр барижа ерэбэд.

—Бай, бай! Харуул, энэш юун ашаан бэ? — хэрэлсы дээрэ Шэрүүн-абарита зогсоон байлгана.

Иван Васильевичые үхибүүд дэмы нигэжэ нэрлэһэн байгаагүй. Үнэтэй үндэр малгайтай, гартаа гэшүүһэтэй моло бариһан энэ хүн хэды хүйтэншье байгаа һаань хэрэлсы дээрээ зогсожо үхибүүдыг уттан, үдэшэн байдаг һэн. «Шэрүүн-абарита» гэжэ нэрлэдэ үбгэн дураа гутадаггүй байгаа.

— Би таалаг мэтынгээ зондо «Шэрүүн-абарита» гээшэб, юундэб гэхэдэ, өлдөг муу юумэ һургуули соо гаргуулжа байха аргам үгы,—гэжэ хатуугаар хэлэдэг байгаа.

Иван Васильевич хоёр юумэ тэсэдэггүй байгаа: пугач ба рогатка. Эдэ хоёр юумые өндэдэггүй һэн. Һурагшанарай ябадалаарынь, нюурынь хараад мэдэдэг, иланганяа хажуугаарнь ехэ хүндэтэйгөөр «Сайн Иван Васильевич!» гэзэ гарахатайнь адли таажархидаг байгаа.

Шэрүүн-абарита эдэ юумэнүүдэй бишэ гансахан лэ өөртэнь мэдэгдэхэ гэмдэгүүдээр таадаг байба:

Бай, Мүнөө ямаа һайрхуубши?

Тиигээд хурхыпэһэн карманинень шэнэлэгд, тэрээн соо̀ноонь рогатка гаргажа ерэгшэ бэлэй.

— Зай, нихэдээ ара эбэргүй зэбсэглэгдэшэнхэй гээшэ гүбди. Пугачаа үгэ!

— Памда, Иван Васильевич, үгыл даа.

— Үгы гэжэ гүш? Памһаа бэшэ ондоо хүнтэ тингэжэ хэлээрэйш!

Шэрүүн-абарита Трубачевые һаадгүйгөөр табиба: сумка соонь һиилүүргэй пенал лэ харагдажа байба.

Класс соогоо үхибүүд һанаха байха юумэнүүдээ бэе бэедээ харуулна. Басагадууд бишинхан пулалуудыг болон өлтэбгоеор оеһон худэлмэринүүдээ асарба. Хүбүүд басагадайнгаа хорьиень малтаба:

— Эдээшинэтнай ехыл хараха даа! Таанартай куклаар наадахань гээбы!

—Бидэ Мария Михайловнада ходо харуулдаг байгаабди. Ехэ һайхашаагша һэн! — гэжэ басагад дарья табиба.

— Мария Михайловна гэжэ! Мария Михайловна тан шэнги өөрөө оедог, эхэнэр багша! — гэжэ хүбүүд басагадгаа тодорууулан хэлэнэд.

— Басагад! Эдэнэй хэлэһые бу хэрэгсээгты! — гэжэ байжа Зорина ханы басагдаа аргадана.

Валя Степанова яаралгүйхэнөөр ямар нэгэ хайрсагтайхан юумэ задална.

— Бидэ юутэйгээ миил лэ юрэ харуулна бээзэбди. Ши Одинцов, пионерскэ үнынень хэлэхэзэ, абяагүй байхадаа сэсээр хараглаташ! — гэжэ Валя найдуухаанаар хэлэбэ.

Саша Васькын урдаһаа гүйжэ ошобо.

— Трубачев! Би шамайе үнинэйл хулеэжэ байнаб! Энэ маркануудаа асарааб!

— Тиихэдэ би пенал рамка хоерые асарааб! — Васек сумкаа сохеод табана

— Трубачев! — гэжэ Синицына хаш харба. — Бидэ хэнһээшье урид худэлмэринүүдээ харуулхабди!

— Трубачев! Эдэш оеһон юумэнүүдэ гаргажа ерэхээ һанаа ха. Ойлгоно бээзэш! Шэнэ багшамнай военнэ хүнбшуу, тиихэдэ өдэш бүдэйгөөр үргөһэ харуулжа байхань гээнэ, — гэжэ Одинцов тодорхой лоп хэлэбэ.

— Танайхи өөрынтнай, тиихэдэ манай хи баһа өөрымнай! Васек парта дээрэ сумкаа табиба.

— Шамаэгүй! — Васек шэмэгүй болохые хүлеэгээд хэлэбэ. Сергей Николаевич хэнһээ һураная, тэдэл харуулха! Хүбүүншье байг, басаганшье байг, ойлгосотой гү? Өөһэдөө бултагашалдахагүйт. Эрид сохэ хэлэшэм, ойлгосотой гү?

— Ойлгосотой, — гэжэ класс дарья табиба.

— Тиимэл хаяа һайн гээшэ! Тиихэдэ хэнэншье гомдоогүй байха.

Үхибүүд асарһан юумэнүүгээ харагта оробоо. Класс сөо саарһанай һаршагаһаан дуулдажа, парта доогуур газедэй таһаархай, мицдаһан, будэй үртэһэн хэбтэнэ... Саша маркануудаараа сулөө таһаранхай. Одинцов шулуунуудаа илгажа, хайрсагханууд уруунь хэнэ. Трубачев партадаа хүндэлдэн һуугаад, үхибүүдтэ юушьеб хөөрэнэ. Сергей Николаевичын классаа орожо ерэхэдэ булта дэрд бодобо.

— Сайн!

Багша столой хажуудаа ошобо. Хүлдэнь ямар нэгэ саарһан торсолдобо. Багша тэрэ саарһа абаад, эрьелдүүлжэ үзөөд, нидхэ буулгажа класс соогуур хараагалба.

— Класс соотнай муухай. Юун болооб? — гэжэ яб байса хэлээд, үхибүүдэй харюусахые хүлеэнгүй, гараа арадаа барика сонходо ошобо.

Класс абяагүйгөөр залд гэшэбэ, нэгэ хэды үхибүүд һуурилаа шурд бодожо. Парта доогуур шургашаба. Саша щетка руу һэрд ошобо. Нэгэ хэды болоод багша эрьежэ класс руугаа хараба. Булта гэмтэй, гайханги нюуртай юумэнүүд һуури һууридаа һуубад.

— Ариг сэбэрэй ба журамай тухай 4-хи класста хэлэжэ байхагүй бөзэб гэжэ һанаһан байгааб. Гэбэшье өнэмнай түрүүшын ба һүүлшын юумэ болог. Таанар башинханууд бэшэт, өнөөн тухай хэлэнэйшьо хэрэггүй. Староста бии ха юу классай дежурна бии ха юм, сэбэрые сахигша бии ха юм. Үнэн сохэ хүн өрынгөө үилгада үнэн сэхээр хандадаг юм. Минии һанахада иимэ байна.

Булта руу духа юумэнүүд һуубад. Синицына альгаараа амаа бүтүүлжэ, үхибүүд тээшэ нюураа һоригод гүүлэнэ.

«Юу? Би таанарта хэлээ бэшэ һэн гүб? Иимэ юумэнэй хойто тээ дурагайбди гэлдэгты!» — гэһэн шэнжэ Синицынагай нюурта элихэн харагдажа байба.

Урок эхилбэ. Багша доскадашье гаргана, һурагшадһаашье асууна. Үхибүүд бээз яб байса шанга баряад байбад. Тэдэ багшалаал адляар ябахые, багшыгшаа хэлэлгэгэйл адли үгээ тодоор хэлэхые хүсэнэ, юрэнхыдөө багшадаа магтуулхые, багшаяа эпеэбхилүүлхые, багшаараа шог хэлүүлхые оролдолог байгаа бэлэй. Доскада гарахадаа, хүбүүд гараа доошонь сохэ табижа, военнэ хүнүүлтэл сэхэ бөеэ барихые оролдонод. Переменэдэ һапаашархагяар хоорондоо хөөрэлдэнэ:

— Асараа гүт гэжэ һуранагүй!

— Мартажархео гү, али сухалтай гү!

— Шортоол һэр мэр гэлдээт! Һайрхаа һанаһантнай, бүри һуранашьегүй! — гэжэ Синицына хороор хошхорно.

Васек рамаяа учебнигэйнгээ забһарта хабшуулха мүртөө дэмышье асараа хаб даа гэжэ һанала:

— Дэмыл муухай болгожорхихом.

Гэбэшье һүүлшын урогто Сергей Николаевич гэнтэ хэлэбэ:

— Таанарай хэнтнайшьеб өөрынгөө худэлмэри, коллекни асархаб гээнэмнай. Одинцов уралай шулуу асарха гээ бэшэ һэн гүш?

Үхибүүд һэргэжэ хүүешэбэ.

— Одинцов, Одинцов ошо!

Одинцов баярлаһандаа улайшаба.

— Харуулжа болохо гү?

— Болонгүй яахаб.

Одинцов сумка соо̀ноо хэлэн таһаагтай борохон хайрсаг гаргаад, тэрээнтээ столой хажууда ошобо. Багша шулуунуудыень ехэ дуратай харабо. Шулуун бүхэй тухай нэгэ һонин юумэ мэдэхэ байба. Альган дээрээ шулуугаа табяд, бүхэ үхибүүдэй хажууда ошожо байжа хөөрэнэ. Үгыльэ һоа Одинцовто хэлэнэ:

— Үхибүүттэ харуула.

Шулуунуудай удаа хорхой шумуулай коллекци, коллекциин удаа Сашын марканууд бии болобо. Эдэ бүгэдэ багшын парта тусгаар һопирхолтой болоно.

— Энэ сохо... — гэнэ Сергей Николаевич. Багшын хөөрэхэдэ сохонь амиды юумэнэнги элихэн болоно. Тэрэнь дэржэгэнэ сад соогуур модо гэмтээнэ, намнуулна угалана, тиигээд һүүлэй һүүлдэ һөөргөө хайрсаг соогоо таһигдаха.

— Энэ марка хадаа... — гэжэ багша өхилнэ.

Тиихэдэнь маркань хари оронһоо даайнуудые, оксануудые алгад, пароходоор, самоледоор, поездоор тоо̀н ута харгамда ябажа ябажа эсэгэй һүүлдэ Сашадаа бусажа ерэнэ. Васек пенал ба эжыгээ карточкатай рама харуулба. Багшаяа һиилэгэ гэжэ асуугаад, карточкаруу хаража эмэзбхилбэ:

— Шинии эжы гү?

— Тиимэ, — гэжэ харюусаад, үшеондоо юумэ һураная гү гэжэ айнаадамэдгүүгээр нэмэжэ хэлэбэ:

— Үхэшөө һэн даа.

— Абалаа, — гэжэ рамкыень үгэжэ хэод, пеналыень өөдэнь үргэжэ, модоноо ямар һиилүүр хэжэ, шэрдэжэ болохо тухай хөөрэнэ. Нэгэ хэды хүбүүд юушье асарбагүй. Багша гайхаба:

— Ямар юумэдэ дуратайбта, гэртээ юу хэдэгбта?

Малютин парта соо̀ноо ехэ гэгшын хуудаһан саарһа гаражa ерэбэ.

— Би бага сага зурадагби, — гэбэ. — Энэ би осрынгөө һургуули, улица, парк зурааб... — хөөрэхэ зуураа Малютин долоообороо парихан тодо зурлаа дэлгүүр ябуулна. — Тиихэдэ энэ, — ондоо зураг зааба, — минии һанаһанаа, өөрынгөө тыгойноо зохеожо зураһан зураг, иимэ байха гэжэ һанаһан байгаалб... Шэнэ һургуули, тэрээнние жэмэстэ сад тойонхой... пристань...

Үхибүүд улыдэшоод, Сева уруу ехэ һонирхолтойгоор хараад һуунад. Гэбэшье Сева өөрынгөө худэлмэридэ дашууржа, өдэн тухайгаа хуу мартажархеод байба.

— Байзыш, энэш ехэ һонин юумэ байна! Энэш план гээшэ. Еһоор гэшэш! — Багша үшэхөөр баярлаһанаа мэдүүлжэ хэлэбэ.

— Ши юрдөө хайшан гээд зураже һураабши?

—Минии өжыгнии зураша, би зариманаа туһалдагби,—гэжэ һайрхуугүйгөөр хэлэбэ.

— Ехэ һонин байна, — гэжэ багша инсэбхилбэ. — Зай, улицыш, барилгыш түсэб хайшан гэжэ хэгдэдгбэ Үхибүүдтэ харуулаяа. Һургуулияа өдэндэ харуулаш!

Сева парта бүхэндэ ошожо ойлгуулан хэлэнэ:

—Энэ улица... Энэ һургуули...

Севын харуулжа дүүргэхэдэ, Сергей Николаевич хэлэбэ:

— Басагад манда юушье харуулаагүй!

Басагад парта руугаа тонгойлдобод. Нина Зорина хүбүүд тээшэ байзагтыгшни гэһэн янзатайгаар хараад, Валя Степановада шэбэнэбэ.

Степанова бодожо:

— Бидэндэ фото байха... тиигээд нэгэ басагамнай шэбэраар өлдэб юумэ хэдэг... Үшөө нэгэ басаган ном хабтаһалдаг... тиигээд үшөө...

Хаан басагад тээшээ эрьежэ хараба.

— Паалдахай... паалдахай...— гэжэ хэншьеб хойноһоонь хэлэжэ үгэбэ.

—Тиимэ, елкын пааланууд байха... Өлдэб уралалганууд байха,—гэжэ Валя Степанова дуулаба.

— Зай, тезд харуулыт! Өлөш булта шухала һонин ажал гээшэл! Ехэ һонин!

Басагадууд шэбэнэлдэнэр монсогойтойхон юумэнүүдээ абажа, стол тээшээ һуариллан ошобо.

Хүбүүд ноюр нюураа харалсаад абанэ:

— Харыт! Хэзээнь өлөнние хэ гээшэб! Яагаа мэхэтэйнүүд бэ!

— Харыш, харыш! Степанова снимок харуулаа байна!

Сергей Николаевич гартаа фотографическа снимок баряад байба:

— Ехэ һонин, хүдэлмэри! Энэ ши өөрөө ехэ болгоо гүш?

Снимогүүдэй хойто тээ шабаразр хэһэн ашагархан аматай, дэрбэгэрхэн далитай туунай хүбүүн гараад ерэбэ, хойноһоонь гинсээр хэһэн юумэхэнүүд, урап бэрхээр табтаһалһан помуушье гарана. Хүбүүнынь абяа ашргүй гайхажа гэлышоод суубад.

Сергей Николаевич бултыень ехэ һонирхолтойгоор хараба. Эрхим худэлмэринүүдые класстаа харуулба. Багша басагадай урлалгануудыень баһал зохишоообо.

— Харин би өнөөдөр хэжэ шадахаб! — Багша гэнтэ миндаһаан нягта гүрөһэн бүхэ өөдэнь үргэжэ хэлэбэ. — Би иимэ галстуктайб!

Басагад ехэ хүчипэд. Хүбүүд өнөөбхилдэбшье, басагад тэошэ хэранагүй. Багша үшөө хэдэн урлал хараба, нэгэн тээрэнь юушье оеһыень илгахань бөрхөтэй байба: шандагаа гэхэдэ шандаганшье бэшэ, мин гэхэдэ миншье бэшэ. Хулгаааан, зараа, туулай тушаа хөөрэлдөөн болобо.

Одинцов хошоо үгэ дэлгэнэ:

— Леня Белкин хэрмэ баряа.

— Малгай дунда Медведев байгаагүйнь муу байна: тиигээһаа баабгай бариха һаа. — гэбэ багша.

— Медведев бии, бии! — гэжэ үхибүүд хашхараалдаба.

Нагтархан, ташарай бэетэй Медведев һуурилаа болобо.

— Би барижа шадахагүйб даа. — гэжэ Медведев үхибүүдэй нэрьемэ өнөөдэн соогуур хитэнгсэр хэлэбэ.

В. ОСЕЕВА.

Улан-Удэ городой һургуулинуудай һурагшадай дунда шатарай наадан тоо эмхэтэйгээр үнгэргэдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. зөлуухан һурагша Мельников. Энэ хүбүүн Иркутскэдэ болоһон областьнуудай һурагшадай шатарай наадандa гурбадахи һуури эзэлбэ.

С. Доржиевай фото.

☆ ☆

ШАТАР

Городой түрүү һуури эзэлэлгын турнир

Городой түрүү һуури эзэлэлгын түрнирэй 7-дохи ба 8-дахи партинуудай наадалганууд болобо. Нэгэдэхи категориин шатарша Павлов һурагша Чимидунтэй наадахадаа шүүгдэн алдаад, хилгаһанай эрмэг дэбэрнэ тогтожо, гансахан дүрүү, бодолтойгоор наадаһан дээрэнэ тэрэнэй добтолгые гэдэргэ сохижо, партияа шүүбэ.

Сергеев Тоглоев хоерой наадаһан французска партии ана-мана ябатараа, Тоглоев алдуу хэжархео. Тэрэнние шүүжэ болохоор байһан Сергеев өөрөө алдуу хэжэ партинь тэнсэжэ һалаба. Эрид шангаар халдажа орооһон Мельников Улановые шүүбэ.

8-дахи турта аха дүү Мамиловтанай уулзалга болобо. Абаһаар В. Мамилов зобтолжо ороод, тэрэнэ улам хүсэтэйгөөр үргэлжэлүүлэн 30-дахи ябадалдаа дүү хүбүүгээ шүүбэ.

Балмацыренова Клобуковтой наадахалаа һайнаар ябажа тэрэнние шүүгээ. Одинеов нэгэ бага комбинаци хэжэ Зайкинай «хубүүе» абаа. Һүүдэрэнь үшөө нэгэ хүбүүень эдиһэн аал. буруугаар ябаһан дээрэнээ шүүгдэнооо. Клочко Тоглоевые, Павлов Мельниковые шүүбэд.

Шапошников, Павлов ба Цыпенов гурбан түрүүшын мэтэ хоралжа ябаһаар.

70 хүнһөө бүридэһэн ураншэйханай коллектив

Кабанскын аймагай культурын байшангай дэргэдэхи ураншэйханай самодеятельностиин кружогто 70 гаран эдэбхитэй хабаадалсана.

Һаяхан энэ кружогойхид А. П. Островскиин «Лес» гэжэ зүжэг аймагайнгаа ажалшадта харуулба. А. Фадеевэй «Залуу гвардиа», Горькиин «На дне» гэжэ пьесэнүүдые һаяар харуулхаар бэлдэжэ байна.

Мүн туе коллектив марта һарада А. Н. Островскиин «Зэмэгүй аал зэмэтэн» гэжэ пьесэ харуулхаар хараалба.

Ар. Рыжков.

Поликлиникые больницатай нэгэдүүлгэ

Үбшэнтэнние /зэһэч врачларынь өмнүүлхын ба врачнарай мэргэжэлые дээшэлүүлхын зорилгоор поликлиникые больницатай нэгэдүүлхэ тухай хүдэлмэри өрхилэгдэжэ байна. Тиимэһээ врачнар болбол хэрбээ өөһэдынгөө участоктаа хүнэй үбшэлөө хадань, тэрэнние поликлиникэдээ үзэжэ, больницын аргалалга хэрэглээ һаань, больницада эмчэдэ ба гараһан хойноһ гэртэнь харуулжа байха болохо байна. Тэрэшэлэн поликлиникын врач хадаа больницада худэлмэрилхэдөө өөрынгөө мэргэжэлые бодото хүдэлмэри дээрээ тээшэлүүлжэ шадаха болоно.

Һаяхан Улан-Удын Центральна поликлиникэ республиканска больницатай нэгэдэбэ. Мүн ПСТЗ-эйн, Үүрэнэй заводой Бабушкин городой, Галуута-нуурай Рудоуправленией болон республикын аймагуудай поликлиникэнүүд больницанүүдтэй нэгэдхэгдэхэ болобо.

Н. Цыбенов.

Нүүдэл худалдаан

Первомайска сельпогой (Прибайкальска аймаг) худэлмэрилэгшэд нүхэд Титов ба Беломестных гэгшэд машинно-тракторна станцида ябажа нүүдэл худалдаа-паймаа хэнэ.

Һүүлэй үедэ тэдэнэр 3 удаа нүүдэл наймаатай гаражa. 10.000 гүхэригэй өд бараа худалдаһан байна.

М. Толкач.

8 хүлтэй тугал

Һаяхан, Зооветинститутай һуралсалай опытно ажахын симментальска үүлтэрэй рекордистка Үнеэн тугаллажа ялаба. Тиихэдэнь институтай багша—хирург нүхэр Капустин тэрээндэ тон орео бэрхэшээлтэй операци хэжэ тугалыень абаба. Энэ тугалынь нэгэ бэетэй аад, һүүжэзэрэ хоер болоһон ба наймаан хүлтэйгөөр хубилан түрэһэн байба.

Түлэйнь шэгнүүр 60 килограмм тухай болоо.

К. Васильев.

Италида забастовочно хүдэлөөн болоо

ПАРИЖ, февралиин 3. (ТАСС). Ажалай бүгэдэнитын итальяска конфедерациа һайшаан хэбаадагша Итальянска судननуудай екипажнууд, портнуудай албъхааг- шад, лоцманууд, докернууд бүхэ соо̀ забастовкые соносхожо, сал дээшэлүүлхэ тухай эрилтэ хэ юм.

Японидохи байдал тухай Синьхуа агентствын мэдээсэл

ХОЙТО-ШЭНЬСИ, февралиин 3. (ТАСС). Японско томо банкнуудые экономическа талаар жэжэрүүлхэ гухай хуулние дэлгэрүүлхэгүй тухай японско кабинедээр һаяг гаргаглаһан шиидхэбэрние тайлбарилха зуураа Синьхуа агентствын политическэ шэнжэлэгшэ хадаа дзайбацугай (японско ажаүйлэдбэриин-финансово монополинууд) угаа томо дүрбэн банкнуудта ойро хүрэхэгүй гэһэн японско кабинедэй шиидхэбэри болбол Макартурай һанаанһа гараһан ябадал болоно гэжэ бэшэнэ. Энэ реакционно шиидхэбэри болбол дзайбацугай японско банкнуудай эзэлгэй Макартурай угэ нэгэдэд байһанние элирхэйлгэ. Тэрэшэлэн энэ шиидхэбэри хадаа дзайбацугай японско фашистска компаниинуудай экономическэ үүсэ шадалые һэргэн бодхоохо гэһэн түсэбэй уг зорилгые элирхэйлгэ гээшэ. Иимэ политика хадаа үнэн дээрээ американска реакционно бүлэгэй политика мүн болоно. Нэгэн газэрта хэмһэ Үлүүгээр суглуулагдаһан японско экономикые үгы хахэ гэһэн политика хадаа «һандаргалай ба социалистическэ» политика мүн болоно гэһэн хашхаралдаа шуулае сенатор-республиканец Поуленд гэгшэ недондо жэлэй декабрьда гаргаһан байгаа.

Томын томо дүрбэн банкнууд—Мицуя, мицубиси, сумитомо ба ясуда японско бухы томо банкнуудай экономическа үндэһэ һуурилгы болоно гэжэ пэнжэлэгшэ саашань хэлэнэ. Японско банкирнууд эдэ банкнуудаар ба тэдээнэй пэгэдэһэн компаниинуудаар ламжуулжа, японско ажаүйлэдбэриин 70 процентые, тэрээнэй импорт ба экспортыг охэнхи хубине, тэрэшэлэн национальна пеесэтгын охэнхи хубине хиналта дороо барижа байдаг. Японидо эдэ банкнуудай эзэлжэ байгаа үүргэнь хадаа Америкыг Холбоото Штатуудта Рокфеллерэй ба Морганай эзэлжэ байһан үүргэтэй аб адли байха юм.

Экономическа талаар жэжэрүүлхэй хуули японско банкнуудта хаагүй гэһэн мэдүүлгэ ямар удаа ноб гэхэдэ Зүүн зүгтэ японско агрессиин түшэлгэнь тэдээнэй бүһанай тухай һайса мэдээтэй бэ ехын ехэ дүрбэн банкнуудай хойшодоо үргэлжэлжэ байха гэ тай болоно. Мицуи, Мицубиси, ба Ясуда гэгшэдтэ хэбаатай е палинууд—экэшээлхэдэ Мицуи копинууд, Мицубисиин химичеч дууд, Мицубисиин хүндэ аж Сумитомын коммуникационно а мэтэшэлэн—японско сэрэгэй саг үргэлжэ дэмжажэ байһан сэрэгэй Уоьин гол ажаүйлэдбэ эзэрхэжэ байгаа. Тэндэ юун ор гэхэдэ авиаци, судобутээлгэ, булад үйлэдбэрилгэ, химическа бэриилгэ, пүүрһэнэй копинууд гаа. Японско банкирнууд эдэ бэриһөө ехэ гэгшын олзо олоо юм.

Энэн дээрэ нэмэжэ хэлэхэдэ гэжэ японско компаниин директ вара гэгшэ урданай Тодзиогой бинетэ советнигээр байһан юм. Мицубисиин хүндэ ажаүйлэдбэриин чиин генеральна директор Кио Тогинотой кабинетэ баһал байһан юм. Сумитомын компаниин торнүүдэй бюрогой түрүүлэгш гэгшэ Папкинска марионеточно тельствын дэргэдэхи эгэл дэ экономическа советнигээр байһан

Макартур, Поуленд ба тэрэ нүүд Потсдамска декларациие хүсэнэ. Тэдэнэр бухы хүн турин адлихан эб найрамдалые хүсэнэ рин багахан бүлэг банкирнуудыг нансова баяшуулые аршалхые х шэнжэлэгшэ тэмдэглэнэ.

Нанкинда сэрэгэй зүблөөн болобо

ШАНХАЙ, январиин 30. (ТАСС). «Дагунбао» газетын мэдээсэһэнэй еһоор усэгэлдэр Папкинда Чан-Кай-шын түрүүлэгэ юро онсо шухала сэрэгэй зүблөөн болобо гэнэ. Тус зүблөөн дээрэ арадай сүлөөлэлтын армиинуудай Янцзы мүрэнэй баян эрье дэ та ерэхэ магад болоһон тухай зүбшэн халсэлгэлэ тусгаар дуулагдаһан байна.

Венгридэ подпольно фашистска организаци элирүүлэгдэбэ

БУДАПЕШТ, февралиин 2. (ТАСС). Урданай жандарманууд ба офицериүүдэй, тэрэшэлэн антиреспубликанска заговорщиг уудай процессэй еһоор гэмээ амсаһан гү, али тиихэдэ сүлөөлэгдэһэн нюурнуудай хабаадалсажа байһэн подпольно фашистска организациие гүрэнэй аюулгүйе сахиха таһагаар элирүүлһэнэй тухай венгерскэ хэблэл мэдээсэнэ. Республикые унагааха гэһэн зорилгые урдаа табиһан энэ организациие Клауз Шандор гэгшэ толгойлжо байба. Мүн аралай демократическа партиин организациин секретарь Вермеши Дьердь гэгшэ тэрээнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь байгаа.

Хүдөөгэй жэжэ эзэдэй партиһаа гарагдаһан баруунай этэгэдүүд, тэрэшэлэн арадай демократическа партиин баруунай зарим хүнүүд арестовалагдаба.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСА

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

«Прогресс» — «Крейсер Варяг»

«Эрдэм» — «Девушка с характером»

Улан-Удын „ТЭК-эй“ авто-һургуули болбол 1-дэхи, 2-дохи ба 3-дахи классуудай шофернуудые һургаха үдэшэй ба үдэрэй курснуудта һурагшадые абаха байна. Энэн тухай предприятинуудта договор хэнэ.

Мүн эндэ авто хэрэгээр зааха һургагша ба практическа ябадалай инструктор хэрэгтэй болоод байна Адреснь: 3-я Транспортная, 122, Автошкола „Трансэнергокадры“.

„Геологобазын“ экспедициин үргэлжын худэлмэгидэ сэ монтажницуд, буровой м нууд, түмэршэ дархашуул, шо дархашуул ба худэлмэ хэрэгтэй байна.

Адресынь: г. Улан-Удэ, ул ла-дарашвили, № 16, ко „Геологобаза“.

Буррыболовпотребсоюзай да саг үргэлжын худэлмэри сэнгэй талаар экономист, тарь-машинистка яаралт хэрэгтэй болоод байна.

Энэн тухай мэдэхэ адрес Улан-Удэ, ул. Трактовая, Буррыболовпотребсоюза.

БУРРЫБОЛОВПОТРЕБСОЮЗ

Хэдэн олон янзын галантерейнэ ба парфюмернэ эд бараануудыг һан пальто ба үмдэнүүдые, одеялой машинануудые, агнуурийн буун канцлярска хэрэгсэнүүдые, Москвагай предприятинуудай бүтээгдэхүүнэй наадаих йнуудые, „Чудо“ гэжэ пеэшэнгүүдые, керогазуудые, хагдаһан шэрэмүүдые, цемент, сонхын шэл, мориной элдэв тоноглолые, зажигалкын шилүүнуудые, буд будаха будагуудые, ноһон жэлнүүдые, хүүгэдэй ба өндэнэрнүүдэй гутилнуудые, загаһанай агнуурийн хэрэгслэнүүдые

хүлеэн абаад, городуудта ба худөө нютагуудта худалдахаяа гаргахань.

Хуурай фруктнууд, овощиин консервнүүд, шубуун дэнгүүд, оо зүйлнүүд, простня ба пудуушхын гадарнууд, ангай арһан заханууд, м нууд, толгойгоо боохо пуладууд, элэб трикотаж, эхэнэрнүүдэй х хубсаһан, 220 вольтын электрическэ утюгууд, шаажантай амһарт сибхиин будагууд, янза бүрийн суурганууд, рогожно мэшээгүүд ба эд бараанууд базада ерэхээр ба наймаада гаргагдахаар хүлеэгдэжэ

Нэгэн доро рыбкоопой худөө нютагуудаһаа бухы магазин лавканууд колхозуудһаа, колхознигуудһаа, худэлмэришэдөөс,албаха наа мяха, загаһа, һү, тоһо, өөхэ, жэмэс, һамар, овощи, гурил, крупа, ноо ба бусад худөө ажахын продуктнуудые хизааргүйгөөр худалдаа

Буррыболовпотребсоюз

Ноехоной сомсовет хэмжээ абаха ёһотой

Сэлэнгын аймагай Поехоной 7 жэлэй һургуулида, тэрээнһээ 10 гаран километртэ байһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозноо 12 үхибүүд һурадаг.

Тус һургуулида һурадаг өдэ һурагшанарай хамтын байра тон муу байдалтай түлигдэдэггүй хүйтэн, үдэшэ болохоо лампагүй хараанхы, гадна ханань сагаасагдаагүй ба шалань угаагдадаггүй дээрэһөө ехэ муухай байха юм.

Эдеэ хоолынь мүртэйгөөр эмхидхэглээгүй, товар Донюкова столово соогоо арис сэбэрые сахидаггүй байна.

Тиин һурагшанарта запятиингаа һүүлээр номоо үзэхэ аргань оройдоошье болодоггүй. Тиимэһээ 1947—48 оной һурэлсалай жэлэй түрүүшын хахадта эдэ һурагшад муу гэһэн сэгнэлтэтэйгээр һуражa гараһан байна. Тэд тус колхозой правленией өөһэдынгөө колхознигуудай хүүгэдые таарамжатай байрэзр хангаха хэмжээ абадаггүй.

Һургуулиин директор нүхэр Дылыков, холын колхозуудай үхибүүдэй байха хамтын байрые һайжаруулха, түлеэ залһаар ба бусад хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангаха талаар колхозуудай правленией урда асуудал табидаггүй байдагынь гайхалтай.

С. Биликтуев.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23 (2 зв). культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4 52 (2 зв.), объявлений—2-64 (2 зв.) Для междугородних переговоров—10.

Г—00287. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж